

DIRVA

Nr. 76

Liepos-July 1, 1960

Cleveland, Ohio

Kuba grobia amerikiečių turta

Kubos vyriausybė konfiskavo amerikiečių naftos bendrovės Texas refinerijas, kai jų pareigūnai atsisakė perdirbinėti sovietų atgabentą naftą.

Havanoje yra dar dviejų bendrovių refinerijos: amerikiečių Standard Oil ir britų Shell. Jos taip pat yra pareiškusios atsisakymą perdirbinėti sovietinę naftą, todėl manoma, kad jos bus konfiskuotos ateinančių dienų bėgyje.

Nafta iš Sovietijos atgabename sovietų tanklaiviais pagal praeitą vasarį tarp Kubos ir Sovietijos pasirašytą komercinę sutartį, kuria Sovietija yra įsipareigojusi per ateinančius penkerius metus paimti 5 mil. tonų Kubos cukraus, už jį Kubai apmokėdama naftos produktais

ir pramonės įrengimais.

Konfiskacijos metu refinerijose nebuvo nė vieno amerikiečio: jie buvo evakuoti prieš dvi savaites, kai refinerijas apsupo ginkluotos darbininkų milicijos sargybos. Texas bendrovės refinerijos veikė nuo 1957 metų ir jose dirbo 285 kubiečiai. Jos galėjo per dieną perdirbti 20,000 statinių naftos ir buvo vertos 20 mil. dol.

Bendrovės reikalų vedėjas A. C. Lang pareiškė, jog bendrovė atsisakiusi perdirbinėti sovietinę naftą dėlto, kad Kubos vyriausybė per paskutiniuose 15 mėnesių neapripijo jos dolerių, reikalingais apmokėti už įgabenamą Venezuelos naftą. Skola Venezuelai dabar siekia 50 mil. dol.

Specialistai tiki, kad Kuba, neturėdama savų specialistų, greičiausiai kviesis sovietinius technikus, jei nenorės refinerijos darbų nutraukti.

Tą patį rytą premjeras tiksliai nurodė, kad amerikiečių darbininkų ir ūkininkų pareiškė, kad amerikiniai cukraus fabrikai, kurių vertė siekia 200 mil. dolerių, bus vienas po kito konfiskuoti ir visa amerikiečių nuosavybė atimta iki paskutinio cento, jeigu JAV sumažins Kubos cukraus kvotą. JAV kongrese šiuo metu svarstomas įstatymas, kuris leistų prezidentui keisti iš Kubos perkamo cukraus kvotą ir tuo pačiu Kubai išmokamas premijas, kurios dabar per metus siekia 100 mil. dolerių.

JAV valstybės departamentas įteikė tarpamerikiniams taikos komitetui griežtais žodžiais suformuluotą memorandumą, kuriame Kuba kaltinama įtampos didinimu Karibų zonoje, naudojant melus ir šmeižtus prieš Jungtines Valstybes. Komitetas yra Amerikos Valstybių Organizacijos vienetas, sudarytas praėjus rugpjūtį rinkti informacijoms apie įtampą didinančias priežastis. Jis turės pateikti savo išvadas ateinančioje organizacijos konferencijoje, kuri įvyks Ekvadore ateinanči vasarį.

TRUMPAI IŠ VISUR

* BRITANIJOS premjeras Macmillanas pasiuntė Chruščiovui griežtą laišką, reikalaujamas persvarstyti savo sprendimą ir atnaujinti Ženevos nusiginklavimo derybas, kurios buvo nutrauktos pirmadienį. JAV buvo siūliusios nusiginklavimo derybų klausimą perduoti Jungt. Tautų Nusiginklavimo komisiškai, bet tas pasiūlymas tarp JT delegatų buvo sutiktas šaltai.

* SOVIETIJA paskelbė, kad tarp liepos 5 ir 31 į centrinę Pacifiką iššausianti naują "galinų raketų seriją". Taikinio centras numatomas 150 mylių toliau į pietvakarius, negu per ankstesnį bandymą sausio mėnesį, kada sovietai mylios tikslumu praeitą savaitę paleisianti 1,200 asmenų, kurie buvo areštuoti bandinio mėnesį ryšium su ten vykusiomis riaušėmis.

* PIETŲ AFRIKOS UNIJA paskelbė, kad ateinančių dviejų savaičių bėgyje paleisianti 1,200 asmenų, kurie buvo areštuoti bandinio mėnesį ryšium su ten vykusiomis riaušėmis.

Žiugžda vis rašo istorijas...

Juozas Žiugžda, valdinis Lietuvos okupantų istorikas, keliuose laikraščiuose skelbia dar kartą savo parašytą "Buržuazinės-fašistinės diktatūros nuvertimo Lietuvoje" istoriją, tiksliau — okupantų reikalams pritaikytą pasakojimą apie Lietuvos okupavimą 1940 metais, birželio 15 dieną.

Daugiausia vietos tame pasakojime užima neva "sukilusios liaudies" vaidmuo, kur patys savaime nereikšmingi ir mažai anuo metu tepastebėti kompartijos agentų suorganizuoti bruzdėjimai išpučiami, lyg masiniai maištai, nesulaikoma banga reiškę "liaudies valią".

Birželio 15 dienos popiečio įvykiams pavaizduoti, Žiugžda, atitinkamai išsiraizgięs, naudoja ištraukas iš S. Raštikio ir V. Mašalaičio memuarų, pridėdamas šiek tiek ir iš paties A. Smetonos užrašų.

Bet galų gale ir Žiugždai išspręsta prisipažinimas, kuriuo pasisakoma, kas iš tikrųjų nulėmė tą "diktatūros nuvertimą":

"Broliška Tarybų Sąjungos pagalba lietuvių tautai, izoliavusi Lietuvos reakcinę buržuaziją nuo Vakarų imperialistų paramos, įgalino Lietuvos komunistų partiją ir Lietuvos darbo žmones įvykdyti revoliucinį perverimą bendru galingu išstojimu, be ginkluoto sukilimo".

Tarp ko kita, žiugžda rašo: "Kaip liudija savo parodymuose buvęs saugumo departamento direktorius Povilaitis, Smetona siūlė hitlerinei Vokietijai 1940 metų pradžioje paimti Lietuvą į Vokietijos protektoratą arba į politinę globą". Čia jau naujas istorijos variantas, ligi šiol dar neskelbtas. Prie tokio naujo "fakto" iškėlimo labai stingsa šaltinio tikslumo aptarimo, būtent, labai stinga nurodymo, kada ir kokiose aplinkybėse Povilaitis "liudija" ir kur jis yra...

(LNA)

Sukomunistintos Joninės

Pavergtoje Lietuvoje jau ir Joninės įtrauktos į komunistinės propagandos apėjų eilę.

Kaip Vilniaus radijas skelbė, didžiosios iškilmės praeitą savaitę vyko Kaune, prie vadinamosios Kauno jūros ir Ažuolyne. Suruoštos eisenose dalyvavo miesto Jonai ir Janinos. Eisenose buvę "daug politinės satyros užsienio ir vietos temomis". Vakare Dainų slėnyje buvęs uždegtas aukuras, prie kurio suvainintos "liaudies kovos", jų tarpe ir Lietuvos bolševikinimas 1940 metais, žinoma, komunistinės propagandos šviesoje.

(jk)

Tarptautinės moterų organizacijos suvažiavime Washington, kuriame dalyvavo 22 tautų atstovės, Lietuvos Atstovybės pirmininkė Ligija Bieliukienė oficialiai pranešė išsamiai nušviestą skaudžią Lietuvos dabartį ir mūsų tautos ateities troškimus. Nuotraukoje: Ligija Bieliukienė prie mikrofono daro pranešimą. Šalia jos sėdi Puerto Rico atstovė, Užpakalio sėdi Tarpt. Moterų Klubų Tarybos pirm. T. C. Carroll.

TEGUL PRIMENA, KAD LIETUVOJE YRA TŪKSTANČIAI KENČIANČIU LIETUVAIČIŲ...

Iš tarptautinės moterų organizacijos suvažiavimo

Birželio 11-17 d.d., Washington, Park Sheraton viešbuty, įvyko tarptautinės moterų organizacijos (General Federation of Women's Club's) suvažiavimas, kuriame dalyvavo apie pusantro tūkstančio delegatų iš įvairių valstybių.

Šiam suvažiavime dalyvauti ir žodį tarti buvo pakviesta ir Lietuvos Moterų Klubų Atstovybė, per Baltijos Moterų Tarybą esanti tos organizacijos nariu nuo 1949 metų. O jos tikslas yra: įvairių kraštų moterų susitarinimas, pažinimas tų kraštų kultūrų, skatinimas įgyvendinti didžiulias pasaulio laisvės ir taiką, karitatyvinę veiklą, išrūpinimas stipendijų, tarptautinio pobūdžio leidinių leidimas ir kt.

Lietuvės moteris sėkmingai atstovavo Liet. Moterų Atstovybės pirm. Ligija Bieliukienė, Vincė Leskaitienė — New Yorko klubą ir Gražina Grininė Vokietijoje veikiančius Liet. Mot. Atst. klubus. Suvažiavimas priėmė rezoliuciją, siūliančią neišduoti komunistams

užsienio pasu, tuo reikalu kalbėjo L. Bieliukienė ir Pabaltijo Moterų Tarybos pirm. M. Jūrmā.

L. Bieliukienė oficialiai pranešime išsamiai nušvietė Lietuvos praeitį, skaudžią dabartį ir mūsų tautos ateities troškimus. Jai teko retą progą supažindinti 1500 delegatų, garbės viešnių ir spaudos atstovų su tragiškais birželio įvykiais, nes suvažiavimas vyko, kaip tik tos sukakties dienomis.

Spaudos konferencijoje lietuvių atstovės buvo klausiamos kokia yra jaunimo patriotizmo išlikimo galimybė Lietuvoje, ar prie bolševikų išaugusi jaunoji karta Lietuvą mylės, ar yra kokia pagalba Lietuvai ir kt. Į šiuos klausimus mūsų atstovės papasakojo apie komunistinį auklėjimą, siuntimą jaunimo į šiaurę darbams ir nutautėjimo pasipriešinimą, kuris yra lietuvių kraujuje.

Dar vienas lietuvių moterų pasisėkimas yra tas, kad iš 22 valstybių delegatų, dariusių pranešimus, tik penkias pakvietė kalbėti per radiją, o tame skaičiuje ir L. Bieliukienė, kuri, pasinaudodama proga ir laiko sutapimu, perskaitė Baltijos valstybių tarybos išleista manifestą, 20 m. sovietų agresijos sukakties progą. Taip pat atsakė į kelis klausimus apie lietuvių organizacijos tikslus.

Mūsų moteris daug išdalino anglų kalba literatūros apie Lietuvą.

Lietuvos Pasiuntinys J. Kajeckas su ponu suruošė pasiuntinybėje priėmimą State Department pareigūnų žmonoms, federacijos vadovams ir spaudos žmonėms. Dalyvavo apie 100 asmenų. Lietuvių Moterų Atstovybės vardu trims federacijos moterims buvo įteiktos gintaro dovanėlės, o naujai išrinktai GFWC pirmininkei E. Ozbirn L. Bieliukienė įteikė tautinę lėlę, pareikšdama, kad ta lėlė jai primintų, jog Lietuvoje yra tūkstančiai kenčiančių ir laukiančių išlaisvinimo lietuvių.

Prie lėlės buvo prisegtas raštelis apie Lietuvą. Mūsų atstovės buvo pakviestos ir į kitų ambasadų priėmimus. Iš garbės viešnių į suvažiavimą atsilankė ponis P. Nixon, viceprezidento žmona, su kuria mūsų atstovė L. Bieliukienė pasikeitė keletą žodžių. Taip pat buvo E. Roosevelt, Federalinio teismo teisėja I. Allen, sveikatos ir visuomenės gerovės pasekretorė L. Henderson, senatorė Ch. Smith ir kt.

GFWC, anksčiau buvusi apolitinė, nebegali išvengti politikos dabar, kai kova su komunizmu pasidarė kiekvieno laisvę mylinčio žmogaus reikalas ir pareiga, o tuo labiau moterų, pabrėžė naujai išrinkta pirm. savo įžanginėj kalboj.

Be GFWC organizacijos, Lietuvių Moterų Atstovybė bendradarbiauja su Women in Exile ir Women for Freedom.

E. Č.

GREETINGS and BEST WISHES

QUA BUICK INC.
BUICK—OPEL—RENAULT—
PEUGEOT

10250 Shaker Blvd.

RA 1-6000

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

DODDS - ROSS &
Associates

GENERAL INSURANCE AGENCY

LIFE INSURANCE — AUTOMOBILE
FIRE — CASUALTY AND BOND

8119 ST. CLAIR AVE.

EX 1-0682

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People**JUDGE JOHN J. MAHON****Common Pleas Court**

BEST WISHES

USHER WASTE OIL SERVICE

2171 West 3rd St.

TO 1-1907

BEST WISHES
To All The Lithuanian People**CAROL BRIDAL SHOP**

1800 Euclid Ave.

Call CH 1-0191

CUSTOMER FREE PARKING

BEST WISHES

CLEVELAND STATIONERY
SUPPLY COMPANY

1260 West 4th St.

Superior 1-8460

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons**OMER W. SCHROEDER**

GENERAL INSURANCE OF ALL TYPES

1105 CHESTER AVE.

PR 1-6000

Greetings and Best Wishes To Our Friends and Patrons

MEIRING MILLINERY

WE CARRY THE LATEST STYLE HATS

5724 Lorain Ave.

ME 1-2773

Atominiai šnipai

MAY IŠDAVĖ 1911 INFORMACIJŲ

Nuo pasikalbėjimo su komendantu Burt praėjus dar dviem savaitėm, 1946 kovo 4, kai profesorius Allan Nunn May, pasibaigus pamokoms išeina iš King kolegijos, ties vartais jo laukia detektyvų inspektorius William Whitehead, kuris sako:

--Aš turiu įsakymą tamstą areštuoti. Tamsta gali jį tuo jau perskaityti, bet aš prašyčiau išeiti gatvėn, kad neatkreiptume per daug dėmesio.

Už vartų laukia policijos automobilis. May įlipa į jį. Whitehead jam perskaito arešto įsakymą. Po to priduria įprastinę klausulę:

--Nuo dabar kiekviena tamstos pasakyta pastaba gali būti panaudota prieš tamstą.

Allan Nunn May nesako nė žodžio. Jis tyli ir tada, kai nugabenamas į tardymų kalėjimą Bow gatvėje. Jokio pareiškimo neduoda ir per įžanginį tardymą.

Teismas įvyks kovo pabaigoje. Kaltintojas yra Sir Hartley Shawcross, gynimą perėmė garsus advokatas Gerald Gardiner. Salėje publikos veik nėra, net laikraštinių tribūna pustuštė.

Teismo sekretorius perskaito kaltinimą:

--Allan Nunn May, tamsta esi kaltinamas nusikaltęs valstybinių paslapčių įstatymui, perduodamas 1911 informacijų, o ypač 1945 metų sausio 1--rugsėjo 30 laikotarpyje nežinomam asmeniui perdavęs žinias, kurios gali būti naudingos priešui...

Laikraštiniškai suklūsta. Kuriam "priešui" May išdavė slap-tus dalykus? Nugaltėtiems vokiečiams? Sumuštiems japonams? Buvusiame priešui, o šiandien sąjungininkai Italijai? Arba--naujam priešui: vakarykščiai sąjungininkai Sovietijai?

Tačiau teismo sekretorius skelbia įprastinį klausimą:

--Ar tamsta prisipažįsti kaltu?

Visų akys nukrypsta į kaltinamąjį May. Žinoma, jis ginsis. Bet profesorius aiškiai girdimu balsu pareiškia:

--Esu kaltas.

Nuernberge tuo metu vyksta tarptautinio karo tribunolo teismas prieš nacionalsocializmo vadus. Anglų kaltintojas yra Sir Hartley Shawcross.

Jis paėmė atostogų, kad galėtų dalyvauti May byloje Londone, nors Nuernberge tomis dienomis pradeda vystytis sensacija. Galbūt tai sutapimas, galbūt tai viena iš istorijos išdaigų: 1946 metų kovo mėnesį Nuernberge išskeliami papildomi protokolai prie vokiečių--rusų nepuolimo sutarties, pasirašytos 1939 rugpjūčio 23.

Tuo metu, kai Nuernbergo teismo salėje kalbama apie tai, jog vienas iš keturių kaltintojų ir teisėjų, būtent, Sovietija, su kaltinamaisiais nacionalsocialistais dalinasi grobiu 1939 metų rudenį, Londone išskeliamas Maskvos klasta prieš sąjungininkes Jungtines Valstybes ir Kanadą.

Papildomais protokolais Stalinas ir Hitleris pasidalino Pabaltijį ir Lenkiją, o atominį paslapčių išdavimas sovie-

tams užtikrina grobį, kurį jie pasigriebė pagal sutartis su Trečiuoju Reichu--su tuo pačiu Trečiuoju Reichu, su kuriuo Anglijai teko penkerius metus vesti žūtbūtinę kovą.

Nuernberge Sovietijos atstovas gen. ltn. Rudenko bando užslėpti tiesą apie Stalino bendradarbiavimą su Hitleriu, Londono kaltinamasis prisipažįsta.

Tiesa, jis teigia, kad tai daręs iš įsitikinimo, bet Sir Shawcross yra kitos nuomonės:

--Visa tai yra gerokai nešvari istorija žmogaus, kuris sulaužė savo krašto įstatymus.

May galva nulinksta į priekį, bet Shawcross tęsia toliau:

--Žinoma, yra žmonių tikinčių, kad atomo skaldymo srities atradimais reikia pasidalinti, bet tuo tarpu tėra dar tik viltys, kad Jungtinės Tautos pavyks sukurti pasitikėjimo ir pastovumo būklę, jeigu iš viso toks kursas yra įmanomas.

Kaltintojo žodžiuose atsispin-di nusivylimas ne tik paties Sir Shawcross, bet ir anglų bei amerikiečių politikų, kurie jau pradeda įsitikinti, kad teisingos tal-kos nebebus galima įgyvendinti.

--Tas profesorius May išdavė ne tik atomines paslaptis,--sako koma Londone ir Washingtonė,--jis išdavė ir taiką...

Shawcross liepia perskaityti profesoriaus May pasirašytą prisipažinimą. Tik tos jo vietos išleidžiamos, kurios, teismo nuomone, turi būti tebelaikomos paslapyje, nors jos jau seniai nebėra paslaptys.

Po kaltintojo kalbos paima žodį gynėjas Gardiner. Jis žino kovojąs dėl prarasto posto. Jo patosui trūksta įtikinimo galios.

--Medikai teisingai ar klaidingai atstovauja pažiūrą,--šaukia Gardiner,--kad jie esą įsipa-reigoję visa, ką atras, padaryti prieinama visai žmonijai, o ne tik tam tikrai žmonių grupei...

Tačiau ir šis palyginimas negali išgelbėti kaltinamojo. Jo kaltė aiški. Jis pasirašė specialią paslapties laikymo klauzulę ir jos nesilaikė.

Bausmė yra didesnė, negu buvo laukta. "Kaltinamasis elgėsi ne kaip garbingas žmogus, bet kaip žmogus be garbės," sakoma teismo sprendime. "Ar jo veiksmų tikslas buvo piniginis uždarbis ar ne--faktiškai jis už tai, ką atliko, paėmė pinigų..."

Teismas už išdavimą paskiria 10 metų kalėjimo--britų sąvokomis tai labai aukšta bausmė. Sprendimas tuoj iššaukia intervenciją britų žemuosiuose Rūmuose.

--Tas žmogus turėjo teisę apeliuoti, --sako vyriausybės kalbėtojas.--Jis vis dar gali prašyti pailginti apeliacijos terminą.

Tačiau May ir negalvoja apeliuoti. Atrodo, kad jis džiaugiasi kalėjimo celės vienuma, jį paslepiančia nuo viešumos.

Iš kitos pusės jis žino, kad dešimtį metų kalėjime nesėdės. Ir tikrai, 1952 metais jis paleidžiamas "dėl gero elgesio"...

(Bus daugiau)

GERESNĖS statybos kontraktoriai

ISTATO MONCRIEF

ORO VENTILIACIJA

• ŠALDO vasarą

• ŠILDO žiemą

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O

TRECIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA

Kelionių bilietai parpinimas ir pinigų persiuntimas į visus kraštus

TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES APDRAUDA

Kur tik besiruošumėt keliauti, tuoj susirikiat su mūsų jetaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI

311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey

Telefonas: Market 2-4867

LAIKAI IR ATGARSIAI

Mao ir Chruščiovas surado kompromisą...

SOVIETIJA ir komunistinė Kinija, kaip atrodo, suradusios dalinių kompromisų dėl kai kurių ideologinių skirtumų, išryškėjusių po Chruščiovo pasakytos kalbos praeitą savaitę Bu-chareste įvykusiame komunistų partijos kongrese.

Tačiau Jugoslavijos Tito, turįs bėdų su abiem pusėmis, teigia, kad santykiai tarp Sovietijos ir Kinijos iš tikrųjų esą žymiai blogesni, negu daugelis žmonių tiki.

Rytų Vokietijos sluoksniai sako, kad sovietų ir Rytų Europos komunistinių kraštų technikai ir inžinieriai, anksčiau pakviesti supramoninti Išorinę Mongoliją, dabar esą atleidinėjami ir siunčiami namo. Jų vieton samdomi kiniečiai. Ta akcija prasidėjusi po Ču En-lai vizito Mongolijoje.

Nuo ateinančio rudens komunistinės Kinijos mokyklose rusų kalba jau nebebūsimanti privaloma, kaip tai buvo ligi šiol. Kai kuriose mokyklose bus galima pasirinkti ir anglų kalbą.

Pentagono žvalgybos sluoksniai tiki, kad raudonoji Kinija savo atominę bombą bandysianti už dvilikos mėnesių--vėliau, negu buvo tikėtasi. Priežastis: Rusija sulaikiusi savo pagalbą.

Rytų Vokietijos komunistų eilėse vyksta valymai: įsakymu iš Maskvos išmetinėjami prokiniškai galvoją partiečiai. Sovietijos komunistų partija yra satelitinį kraštų komunistams išsiuntinėjusi aplinkraštį, kuriam reikalaujama palaužti prokiniškąjį elementą. Mao Ce-tun-

gas jame vadinamas "pavojingu komunizmo avantūristu". "Mes užimsime Quemoy ir Matsu ateinančių dvylikos mėnesių bėgyje. Jei Formosa nemusileis, užimsime ir ją," pareiškė raudonosios Kinijos pareigūnai vienam Alžiro suklūlių atstovui, kuris neseniai lankėsi Pekine.

CHRUŠČIOVAS, ateinančią savaitę lankydamasis Vienoje, galįs paskelbti naują buferinę zoną tarp Baltijos ir Viduržemio jūros. Tai būtų praplėstas Rapackio planas, kuriuo 1958 metais buvo reikalaujama atitraukti svetimą įgulą ir uždrausti atominius ginklus abiejose Vokietijose, Lenkijoje ir Čekoslovakijoje.

VAIZDINGIAU: Neseniai iširusioje nusiginklavimo konferencijoje italas susiginėjo su bulgaru dėl nusiginklavimo kontrolės. "Bet, kolega," sušuko italas, "jeigu aš metu raketą į atmatų kibirą, tai turiu aiškiai žinoti, kad ir tamsta ją mesį į atmatų kibirą!"--"Jau iš karto matyti, kad tamsta visai nesidomi nusiginklavimu," atsakė bulgaras. "Tamsta tik komplikuojį reikalą ir iškelia naujas problemas: iš kur aš turiu taip greit gauti tą kibirą?"

Naujiems skaitytojams
 Dirvos prenumerata
 metams tik 8 doleriai!

ALL SAVINGS
 DEPOSITED THROUGH
July 15th

Earn
4%
 Current Rate
 FROM
July 1st!

Save by Mail...
 POSTAGE PAID BOTH WAYS

ASK FOR FREE
 SAVE-BY-MAIL KIT

SAVE SAFELY
 AT THREE CONVENIENT LOCATIONS...

ST. CLAIR SAVINGS
 813 East 185th Street
 25000 Euclid Avenue
 6235 St. Clair Avenue

Sibiro tremtinio atsiminimai (22)

A. Valasevičius

UŽ NEATVYKIMĄ Į SUSIRINKIMĄ IŠSKAITO DU DARBADIENIUS

Paskiria ir mums žemės po 15 ir po 10 arų. Nusiperkam bulvių sėklas po 5 rub. už kibirą ir nesulaukdami kol kolchozas pasodins su plūgu, po darbo sodinam kastuvais.

Sodina ir kolchozas bulves. Aš vežioju sėklą. Jaunos moksleivės — gimnazistės suvartytos talkos darbui. Jos dažnai dainuoja meliodingas liaudies dainas. Noriu su jomis pajuokauti, pasikalbėti. Jos taip būriausiai keikiasi, kad būdamas ir vyras raudonuojau ir negaliu surasti bendrų žodžių.

Atleiskit, nedarysiu tų keiksmazodžių vertimo, kuriuose įpintas motinos, įstatymo ir Dievo vardas. Jeigu aš juos išversčiau ir čia visus paskelbčiau, tai tikintieji, juos paskaite, skubintys išpažinties.

Rusų kalba graži, turininga, bet tie keiksmazodžiai, lyg literatūros deimantukai, ją dar labiau išgrazino.

Pirmuosius keiksmazodžius prieš Dievą, sako, sugalvojo komjaunuliai. O naujų įstatymų vardu keiksmazodžius jau sugalvojo liaudis.

Pasodinus bulves gavau naują darbą. Turiu kirsti miške kartis. Jau šiek tiek susipažinęs su darbo normoms teiraujuos, kokį kiekį turiu sukirsti, kad būtų užskaitytas darbadienis. Ešą, reikia sukirsti, nugenėti ir sutaisyti į krūvas 30 karčių. Tai ir bus darbadienis.

Pasiskolinęs aštrų kirvį, suradęs tankiai augančių medžių, paruošiu 90 karčių ir jau po pietų einu į namus. Pabuvus valandžiukę namuose mane į raštinę šaukia brigadierius. Ten po raštinę vaikščioja ir pirminkas.

— Kodėl, draugas, parėjai taip anksti iš darbo?

— Aš padariau tris normas, nuvargau ir parėjau. Prašau priimti darbą ir užskaityti darbadienius.

— Matai, draugas, pamatys kiti kolchozininkai, kad tu parėjai ir jie eis į namus. Tu pirmas pradėsi ardyti kolchozo tvarką.

— Tai geriau jūs, pirminke, reikalaukit iš kolchozininkų, kad jie padarytų po tris normas, kad ir jie galėtų eiti į namus, — sakau žinodamas, kad dauguma neišdirba nė vienos normos.

— Ne visi turi tiek jėgos kaip tu, o į namus visi nori eiti. Geriau tu neskubėk, parūkyk ir grįžk su kitais drauge.

— Drauge pirminke, jūs norit padaryti iš manęs ne darbininką, bet veltinį. Aš kai dirbu, tai dirbu, bet išsėtis noriu ne į muses atsigulęs, bet namuose.

— Šiandien pabūk namuose, bet ateity pareik su visais kartu, nes vėl išvarysim! — sako man kiek pakeldamas balsą.

Slenka nubodžios darbo dienos. Kartą parėjęs randu sesers laišką. Trumpai parašiusi apie save, kritikuoja mano jai įrašytą liūdną eilėraštį.

— Nejaugi tu matai tik mirtim alsuojančius laukus, nepastebi pirmyn einančio gyvenimo? Geriau apsižiūrėk ir pamatysi tą liaudį, kuri eina kartu su tavim į naujai užsibrėžtus tikslus...

Rašo, kad jau baigė Pedagoginio Instituto fizikos ir matematikos skyrių. Ji tuojau išvažiuos į darbą ir

jos adresas keisis. Paskirta dirbti Irkutsko mieste.

Man suprantami jos norai. Ji nori, kad aš susitaukinčiau su padėtimi ir visko jautriai neišgyvenčiau.

— Devintą valandą vakaro susirinkimas klube. Jeigu kas nedalyvaus, bus išskaityta po du darbadienius. Po susirinkimo šokiai — šaukia brigadierius beldamasis į langą.

— Einam Marta, — kviečiu Padago dukterį. — Mes negalim visą laiką užsidaryti gyventi. Pabūkim bendruomenėje, išsiblaškysim, vis bus kiek įdomiau.

tų. Ji atsako dar gražesniu atsakymu ir jau abu sukasi salėj. Nuo vyro bankrutkės kibirkštys krinta ant jos suknelės ir, žinoma, ją tai erzina.

— Išmesk tą hujį iš snukio, kad manęs nesudegintum, — sako besisukdama.

Kiekvienoj kartėj girdisi vis "gražesni" ir "gražesni" pasakymai.

Marta pradeda suprasti rusų kalbą ir man darosi nepatogu. Pasisukam vieną valsą ir negalėdami pritapti prie "kultūringo" jaunimo, išeinam į namus.

... jau abu sukasi salėj. Nuo vyro bankrutkės kibirkštys krinta ant jos suknelės ir, žinoma, ją tai erzina.

Vyt. Raulinaičio iliustracijos

Mes puošiamės atsivežtais geresniais drabužiais. Jos tamsi suknelė labai tinka prie gražaus veido ir liemens.

Nueinam į klubą. Puntualumas neįsivaizduojamas. Susirinkimas prasidėjo pusę dvyliktos. Kol pasakoją visus sąjungos laimėjimus, išgiria savo kultūrą, turi ilgai kalbėti. Tik po to prasideda kolchozo einamieji reikalai.

Pagyrė gerai dirbusius traktoristus ir išpeikė tinginius. Rytoj sekmadienis ir bus paskutinė prieš žiemą poilsio diena. Prasidės šienapiūtė, derliaus ėmimas ir kolchozininkai turi nubalsuoti, kad dirbs nuo saulės užtekėjimo iki nusileidimo be jokio poilsio.

Salėje niekas kitas nekalba, niekas nekritikuoja.

— Kas prieš? — klausia pirminkas.

Salėj nepakyla nė viena ranka.

— Priimta visu šimtu procentų, — diktuoja pirminkas sekretorei.

Po susirinkimo užkriokė armonika ir pirmos mergaitės, su ryškiais sijonais, pradeda šokti smarkius sibiriškus šokius. Vyrų prasiačiau pasipuošę už mergaites. Dauguma tais pačiais darbo drabužiais, su kepurėmis ir rūkų machorka.

— Na einam, prostitutke, pašoksim, — tempia vienas už rankos stovinčią mergaitę.

Ne, čia ne Europos išleptintos damos, kad užsigau-

Naktis. Toli krūmuose čiuoba sibiriška lakštingala. Išdžiūvusias kelio dulkes vėjelis neša ant dešinės pusės stovinčių tamsių namų langelių. Mes nesikalbam, bet abu galvojame tą patį. Mūsų gyvenimas bus toks tamsus, kaip šis snaudžiantis ar pabudęs kaimas.

Stovim prie baigiančio griūti tvartelio. Ji verkia. Aš spaudžiau ją prie krūtinės. Mes vienas kitą supratome be žodžių. Tarp mūsų užsimezgė...

Ne, tai nebuvo ta šviesioji meilė. Tie jausmai daugiau kėlė liūdėsį, negu skaidrų džiaugsmą. Tiesa, kartais mes vienas kitam šypsojomės vyliodami į pasakų pasaulį, bet tikrovė gražindavo atgal ir mes nuleidę akis, lyg būtume už tai kalti, nežiūrėjome vienas į kitą.

Kitame numery: "Ji dainavo: Kada išrinkom tarybas, užpalkis pamatė pasaulį".

Muziko A. Nako studijos mokiniai po koncerto, įvykusio senesniai Chicagoje. Vidury tarp mokinių sėdi muz. A. Nakas.

A. Gulbinsko nuotrauka

NAUJŲJŲ METŲ PASAKA

Vladimir Dudincev

(4)

Mūsų nuostabusis draugas kiek užkimo ir padarė mažą pauzę. Paskui jis pasakojo toliau:

--Ir buvo šiame pasaulyje ji, meilė ir draugystė, kurios jis ilgėjosi. Jis žinojo apie ją. Jis pažinojo vieną moterį... Bet niekada nebuvo drįsęs pasirodyti jai, nekaltant jau apie savo jausmų pareiškimą.

Vieną dieną plėšikas suėmė savo mintis į laišką. Jame jis pareiškė, kad atsisakysiu savo "garbės posto" ir grįšiu į teisingų žmonių draugiją. Jis esąs nusprendęs atlikti šį tą didingą ir tuo laimėti tai, ko ligšiol neturėjęs ir ko dabar visa esybė trokštąs. Tą laišką kalėjimo administracija padaugino ir paskleidė, kaip proklamaciją. Toks dokumentas, be abejo, buvo didelės svarbos ir vertas paskleisti plačioje visuomenėje, ką ir jis pripažinsite.

Išsivaizduokite, kokion būdlen atamanas po to pateko. Per visą gyvenimą įvairiausi teismai jį buvo nubaudę 200 metų kalėjimo, ir jis jį dar nebuvo atsidėjęs, o valstybė tikrai jam neduos jokių "nuolaidų".

Iš kitos pusės jis labiau, nei kuris kitas, pažino brolijos neatlaidumą: ji jam niekada nedovanos už išdavimą. Jis žinojo, kad jau kur nors buvo paruoštas jam durklas. Tačiau jam reikėjo dar kelerių metų, kad jis galėtų įvykdyti savo reabilitacijos planą. Dar prieš brolijos teismui įvykdamas savo sprendimą, jis pabėgo iš kalėjimo--ir šį kartą jau galutinai. Jis buvo turtingas, ir, kaip paprastai pasakose esti, atsirado pakankamai gydytojų, kurie operacijomis pakeitė ne tik jo veidą, bet ir plaukus. Net jo balso skambesį pakeitė gydytojai, kurie buvo dideli savo specialybės meistrai. Plėšikas pasirūpino įtarimo nekeliančius dokumentus, ir tuo būdu tapo nauju žmogumi. Per sekančius trejus metus jis išlaikė dvejus mokslinius egzaminus ir dabar nori užbaigti darbą, kurį buvo pasitęsęs gyvenimo uždaviniumi, kad žmonijai suteiktų dovana.

--Na, gerai,--nutraukiau aš mūsų kolegą, kuris pasakojimo metu be pertraukos žifūrė į mane,--ką visa tai turi bendro su mūsų pokalbio tema. Mes kalbėjome apie tai, kad laikas gali sustoti arba skristi praškristi. Mes pokalbį pradėjome nuo įrašo akmens plokštėje: "Jo gyvenimas tęsiasi 900 metų".

--Jūs tuoj pat pamatysite ryšį. Plėšikas dabar yra medžiojamas savo buvusių bendrininkų. Jie atkakliai seka jo pėdsakus ir tikrai juos ras. Jam lieka labai mažas laikas. Jis neturi laiko!--suprantate jūs? --tas žmogus bando per metus ar galbūt per dvejus atgauti tai, ką pražiopsojo per visą savo gyvenimą. Jeigu jis visą savo gyvenimą būtų taip dirbęs, kaip dabar--koks būtų rezultatas? Ir jeigu jo darbai tada būtų išmatuoti pagal turinį, tai galbūt susidarytų daugiau, negu devyni šimtai metų.

--Jūs manote, kad lemia gyvenimo intensyvumas, o ne jo ilgumas?--pasakė šefas.

--Jūs taip pat nelabai taupote savo laiką,--pastebėjo mano kaimynas.

--Taip, aš galvoju apie intensyvumą, kuriuo mes užpildome laiko indą. Indas turi būti pripildytas malonumais ir džiaugsmais, didžiausiais ir gražiausiais, kokius mes tik žinome.

--Po perkūnų, jis daug nori,--pasakė asmeninio skyriaus vedėjas. --Tai skamba, lyg pamokslas nuo kalno apie egoizmą ir kūnijimą. Jūs tik ir norėtumėte visą gyvenimą linksminintis ir mėgautis, o man atrodo, kad svarbiausias gyvenimo tikslas yra darbas visai liaudžiai. Ar aš kalbu tiesą? Ką jūs galvojate?

--Jūs esate truputį atsilikęs, aš galvoju. Tamsta reikia tempiti. Tamsta džiaugsmą ir gyvenimo malonumus laikai tiesiog nuodėme, kuriai galima atsiduoti slapta, tarp savo keturių sienų. O darbas liaudžiai tamsta yra viešoji pareiga. Palyginus su tamsta, plėšikas buvo pažangus žmogus. Jis pažino tamstos džiaugsmus, jis jų paragavo ir pasisočino. Jam dabar tėra tik vienu vienas džiaugsmas--daryti tai, ką tamsta laikai rūgščia pareiga.

--Paaiškinkite, prašau,--pasakė šefas po valandėlės, --iš kur jūs visa tai žinote? Tas žmogus juk pakeitė savo veidą ir pavardę... Jis tikrai nėra kvailys ir nesiduos pirmam sutik-tajam sa... pažinti.

--Aš jį nesu pirmas sutiktasis.

--Jūs turite pareigą pranešti apie jį, --įsikišo asmeninio skyriaus vedėjas,--Jūs turite bū-

jamas savo buvusių bendrininkų. Jie atkakliai seka jo pėdsakus ir tikrai juos ras. Jam lieka labai mažas laikas. Jis neturi laiko!--suprantate jūs? --tas žmogus bando per metus ar galbūt per dvejus atgauti tai, ką pražiopsojo per visą savo gyvenimą. Jeigu jis visą savo gyvenimą būtų taip dirbęs, kaip dabar--koks būtų rezultatas? Ir jeigu jo darbai tada būtų išmatuoti pagal turinį, tai galbūt susidarytų daugiau, negu devyni šimtai metų.

--Jūs manote, kad lemia gyvenimo intensyvumas, o ne jo ilgumas?--pasakė šefas.

--Jūs taip pat nelabai taupote savo laiką,--pastebėjo mano kaimynas.

--Taip, aš galvoju apie intensyvumą, kuriuo mes užpildome laiko indą. Indas turi būti pripildytas malonumais ir džiaugsmais, didžiausiais ir gražiausiais, kokius mes tik žinome.

--Po perkūnų, jis daug nori,--pasakė asmeninio skyriaus vedėjas. --Tai skamba, lyg pamokslas nuo kalno apie egoizmą ir kūnijimą. Jūs tik ir norėtumėte visą gyvenimą linksminintis ir mėgautis, o man atrodo, kad svarbiausias gyvenimo tikslas yra darbas visai liaudžiai. Ar aš kalbu tiesą? Ką jūs galvojate?

--Jūs esate truputį atsilikęs, aš galvoju. Tamsta reikia tempiti. Tamsta džiaugsmą ir gyvenimo malonumus laikai tiesiog nuodėme, kuriai galima atsiduoti slapta, tarp savo keturių sienų. O darbas liaudžiai tamsta yra viešoji pareiga. Palyginus su tamsta, plėšikas buvo pažangus žmogus. Jis pažino tamstos džiaugsmus, jis jų paragavo ir pasisočino. Jam dabar tėra tik vienu vienas džiaugsmas--daryti tai, ką tamsta laikai rūgščia pareiga.

--Paaiškinkite, prašau,--pasakė šefas po valandėlės, --iš kur jūs visa tai žinote? Tas žmogus juk pakeitė savo veidą ir pavardę... Jis tikrai nėra kvailys ir nesiduos pirmam sutik-tajam sa... pažinti.

--Aš jį nesu pirmas sutiktasis.

--Jūs turite pareigą pranešti apie jį, --įsikišo asmeninio skyriaus vedėjas,--Jūs turite bū-

tinai painformuoti policiją. Tas žmogus yra nusikaltėlis ir dar išsilaužęs iš kalėjimo...

--Ne, niekada,--pasakė mūsų kolega,--to aš nepadarysiu jokiais aplinkybėmis. Šiandien jis jau nebėra plėšikas. Jis mums yra net naudingas, ir kai tik baigs savo darbą, jis pats pasiduos.

Keistuoilis iš kišenės išsitraukė savo senąjį laikrodį, kuris atrodė, kaip sunkus, ant plieninės grandinės kabas svogūnas. --Atsiprašau, aš turiu eiti aparatų patikrinti.

Jis atsistojo ir ties durimis dar kartą atsisuko.

--Turėtumėte apie tą istoriją pagalvoti. Ypač jūs,--pasakė jis man, nukreipdamas mane aštrų žvilgsnį. --Aš galiu įsivaizduoti, kad jūs pasinaudumėte kitų patirtimi ir pagaliau liautumėtės žaide pigiais žaisleliais, kaip pavyzdžiui, ta polemika su moksliniu korespondentu.

Tuo metu aš negalėjau nujausti, kad esu įveltas į tą istoriją ir tapsiu jos antruoju personažu, tam tikros rūšies antrininku.

Man staiga kilo įtarimas ir aš maždaug po pusės valandos nuėjau į rūšį. Kiek galėdamas tyliau atidariau duris į tą patalpą, kurioje tarp blizgančių stiklo ir vario aparatų, sėdėjo tas keistas žmogus. Dury vos girdimai sugirgždėjo. Tačiau jis krūptelėjo ir užkliudė bandymų indelius.

--Atsiprašau.

--Atrodo, kad tamsta šį tą įtari, --pasakė jis, neramiai žvilgdamas į mane.

--Tamsta esi labai neatsargus.

--Tamstos aš visai nebijau.

--jis vėl nusiuko į aparatų.

Dabar, kai man galutinai paaiškėjo, ką aš jau seniai įtariau, išryškėjo ir eilė kitų dalykų, bet apie tai dar tuo tarpu patylėsiu.

(Bus daugiau)

Visais apdraudos reikalais,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovą

Paulina

Mozuraitis-Bennett,

HI 2-4450

LIETUVIŠKA VASARVIETĖ

"BANGA"

Cape Cod, Massachusetts

Būdama prie šilto Craigville Beach pajūrio, garsi savo pušynais, sodu, geru lietuvišku maistu bei patarnavimu, "Banga" kasmet sulaukia daugumą joje anksčiau vasarojusių. Norintieji puikiai paatostogauti, prašomi nedelsiant kreiptis šiuo adresu iki birželio 15 d.

A. Pakštienė, 15 Wendover St., Boston 25, Mass. Avenue 2-8046, o vėliau, tiesiai į "Bangą", Box 188, Centerville, Mass. Tel. SPing 5-4633

Prie Chicagos esančioje Marijonų sodyboje buvo suruoštas li-tuanistinių dalykų žinojimo konkursas. Nuotraukoje mokytojų grupė egzaminuoja vieną mokinę.

Ed. Šulaičio nuotrauka

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, J. Paplėnas, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: B. Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Su mažais ant didžiojo kelio mažai ir skaitosi

Labai dažnai, kada kitataučiams, ypač amerikiečiams, dėstom savo valstybės ir tautos tragediją, esam klausiami, o kiek mūsų iš viso esą. Ir kada atsakai, kad dabar Lietuvoje yra apie 3 milijonai lietuvių, kad keli šimtai tūkstančių Rusijos tremty, kad vėl keli šimtai tūkstančių išsisklaidę po daugelį laisvės kraštų, tai visticiek didelio dėmesio nesudarai. Taip ir matai, kad veidu nuslenka toks abejingumo šešėlis. O būna atsitikimų, kad dar paklausia, tai kiek lietuvių buvo tada, kada Lietuva buvo nuo Baltijos iki Juodosios jūros? Ir tada nei pats nežinau ką atsakyti, nes viena, kad jų tikrai nedaug buvo, o antra — ir mūsų istorikai to skaičiaus rimtai nenusako.

Bet ne apie tai čia ruošiamasi kalbėti. O tuos lietuvių skaičius prisiminti norisi pasakyti, kad mes šimtmečiais buvom labai dosnūs ne sau, o kitiems. Ir per tokį dosnumą likom maži, o kiti mūsų sąskaita išaugo ir didele jėga pasidarė. Juk mes labai lengvai savo tautos didžiausią turtą — vaikus, dalinom visiems. Daugiausia jų gavo lenkai. Gavo jų rusai, vokiečiai ir kitos tautos. Ir užtat dabar, kada mes pasigiriam buvę nuo jūrų iki jūrų ir teesą trijų milijonų tauta, tai į mus žiūri, kaip į didelių praeities kalčių atstovus.

Giliau į praeitį žvilgtelėję verti esam geros pylos, kad savo tautos skaičiumi arba visiškai nesirūpinom, arba į tai pro pirštus žiūrėjom. Tas klaidas darė mūsų kunigaikščiai, tokias klaidas, lyg pateisindamas, Jogaila išėjo į Lenkiją, tokias klaidas su kaupu kartojo mūsų bajorai, o dabar, svetur išklydę, ir mes neatsiliekam. Tik pažūrėk, kiek daug kuriasi mišrių šeimų ir kiek daug jose lietuviškas žodis miršta. O prie tų skaičiaus dar prisijungia ir tie, kurie nerdamiesi iš savo lietuviškojo kailio pradeda kitiems įrodinėti ir net patys tikėti, kad jie net lietuviškai nebuvo. Nebuvo, nes jie taip dabar nori.

Neišleis nei mūsų organizacijos parėdymo, nei tėvai vaikams amžino pasmerkimo, kad visi tie, kurie sukurs mišrias šeimas, bus iš mūsų tarpo išbraukti. Ne, nes tai būtų žalinga. Mūsų visų pareiga siekti, kad tokios mišrios šeimos nesikurtų, bet taip pat mūsų pareiga žiūrėti, kad jei išimties keliu tokios šeimos susikuria, kad jos lietuvių tautai nedingtu. Atseit, mūsų pareiga žiūrėti, kad ten lietuviškas žodis nemirtų. Mūsų pareiga žiūrėti, kad jos lietuviškiems reikalams būtų gyvos. Ir gyvos ne iš prievartos, bet natūraliai ir sąmoningai.

Iki šio laiko, atrodo, buvom taip įpratę matyti: lietuvaite išteka už lenko — šeima lenkiška. Lietuvis veda lenkaitę — šeima lenkiška. Lietuvaite išteka už amerikiečio — šeima amerikietiška. O turėtų būti priešingai. Priešingai, nes tokiu keliu eidami mes tik kitų tautų augimui tetarnaujame. Tokiu keliu eidami mes savąją tautą skriaudžiam, jai nugarą atsukame, jos interesų nebojame.

Šie, mūsų tautos didėjimo gyvybiniai dėsniai turi mummyje jaugti. Jaugti senų klaidų atsisakant ir gerai numanant, kad su mažaisiais, esančiais ant didelio kelio, labai mažai kas skaitės preity ir dar mažiau skaitysis ateity.

B. G.

VĖLIAVOS TURI BŪTI
VĖLIAVOMIS

Šventėms atėjus daug kur matom iškabintas vėliavas, ir piktinamės, jei tos vėliavos ne vėliavos, bet į skudurus panašios: suglamžytos, nešvarios, nublukusios. O vėliavos turi būti vėliavomis: gražios, elegantiškos, nuotaiką keliančios.

Kada matau tokias, į skudurus panašias vėliavas, norisi eiti nuo namo iki namo ir jas nudraskyti. Tai ir šio krašto negerbimas, ir apsieidimas, ir laisvės idėjos išniekinimas. O kad taip yra, kalta šio krašto administracija. Visokios laisvės, kurios tikrai brangintinos, šiuo atveju turi užleisti vietą tvarkai.

Atsimenu, ir Europos kraštuose, tuoj po pirmojo pasaulinio karo, su vėliavomis buvo panašiai, kaip dabar JAV yra. Bet kai pamažu pradėjo tvarkyti, kur tada bevažiavai, matė vėliavas, kurios traukė ir šventiškas nuotaikas kėlė. Tikrai galėtų taip būti ir čia, be jokios skriaudos

laisvių suvaržymui, o šio krašto ir laisvės idėjų pagarbai.

V. Keraitis,
Clackway

VIENAS MASTAS SAU, OKITAS
MUMS

Visa komunistinė spauda labai džiaugė, kada riaušiniškai Japonijoje visai prugrėdė teisėtam JAV-Japonijos sutarties patvirtinimui ir JAV prezidentui Eisenhoweriui apsilankyti. Tada buvo labai geros visos nuštynės, politikos įžaidinėjimai, langų daužymai. O dabar, kada Niagara Falls vienas protestuotojas į besilankantį Maskvos merą paleido kiaušiniui, tai labai negerai.

Atrodo, kad tokiems reiškiniams mastas turėtų būti vienas: jei tada buvo gerai, tai gerai dabar. O kam tada atrodė negerai, tiems ir dabar panašiai atrodo.

O. Kužmienė,
Mich.

Birželio 4 d. Buenos Aires, Argentinoje, buvo paminėta šv. Cecilijos lietuvių choro 30 metų sukaktis. Chorui nuo pat išikūrimo vadovauja muz. V. Rymavičius. Nuotraukoje per minėjimą apie choro nuopelnus lietuviškai kolonijai kalba lietuvių radijo valandėlės vedėjas Z. Juknevičius.

L. Kančausko nuotrauka

KĄ VEIKIA BRAZILIJOS LIETUVIAI?

Kaip ir kiekvienais metais gegužės mėn. pirmasis sekmadienis buvo skirtas lietuvių motinai pagerbti. Motinos dienos minėjimą rengė Vila Zelinos lietuviškoji mokykla ir moksleiviai ateitininkai, pasikviesdami tal. kon visų S. Paulo apylinkių lietuviškąjį jaunimą.

V. Zelinos bažnyčioje buvo atlaikytos šv. Mišios už gyvas ir mirusias lietuves motinas, kurių metu motinos ir vaikai priėjo prie Dievo Stalo. Tos pat dienos 3 val. p.p. Seselių Pranciškiečių gimnazijos salėje įvyko Motinos Dienos minėjimas.

Uždangai atsiskleidus scenoje pasirodė jaunimas ir vaikai su gelėmis rankose. Lietuviškos mokyklos vardu mamytės pasveikino pr. mokyklos mokinė Eleonutė Seliokaitė, ateitininkų vardu įtaria kalba paskaitė Julija Jurgelevičiūtė. Sugiedojus Ilgiausių metų... jaunimas nulipo nuo scenos ir kiekvienas skuba į salę prisegti gelę savo gimdytojai.

Antroje dalyje pasirodė S. Paulo rajonų lietuvių moksleiviai dainomis, eilėraščiais ir piano solo sveikindami susirinkusias motinas ir svečius. Čia pasirodė: Vila Anastasio, Moineo Velho ir Parque das Nacoes jaunimas.

Trečioje dalyje Vila Zelinos lietuviškos mokyklos mokiniai pasirodė suvaidindami Motinos Dienai pritaikintą mokytojos Halinos Mošinskienės 4 paveikslą scenos vaizdėlį "Motulės rankos" pačios autorės surežisuotą. Pavienių rolių bei deklamacijų paruošime talkininkavo mokytojos: Antanina Gudavičienė ir Jadvyga Valeikienė, "Gėlių šoki" paruošė seselė M. Kristina, o dainas Marija Kindurienė, palydėdama kanklėmis.

Ketvirtoje dalyje pasirodė moksleiviai ateitininkai. Jų choras, vedamas muzikės Elviro Kilčiauskaitės, padainavo dvi liaudies dainas ir tautinių šokių ansamblių vad. Julias Guigos, pašoko Kubilą ir Jonkėlį. Po programos prasidėjo bendri šokiai.

Publikos buvo susirinkusi pilnutėlė salė. Įėjimas į minėjimą buvo laisvas.

Kiek liūdniau įvyko su 20 metų Steigiamosios Seimo sukaktimi.

Nors Brazilijos Lietuvių Bendruomenės Valdybos pastangomis buvo nutarta šios sukakties minėjimą praversti gegužės mėnesio 15 dieną atskiruose S. Paulo miesto rajonuose, kur yra gausiau susispietę lietuviai, tačiau, vienur dėl nepalankaus oro (nuo pat ryto pratruko tropiškoji liūtis), kitur, dėl nesutarimų, minėjimas neįvyko, nors kai kurie paskaitininkai buvo rimtai pasiruošę savo uždavinį atlikti. Pagaliau šis minėjimas buvo atidėtas į sekančią sekmadienį ir labai negausiam tautiečiui būrelui susirinkus V. Zelinos gimnazijos salėn p. Vosylis paskaitė paskaitą apie St. Seimą gegužės m. 22 d.

Ir štai visai nelauktai užgriuvo nelaimė. Gegužės mėn. 26 d., ankstyvą rytą, apie 2 val. kilo gaisras V. Zelinos Seselių gimnazijos salėje, sunaikindamas visą sceną su dekoracijomis ir visais kitais įrengimais, sužalodamas pačią salę ir padarydamas milijonus kruzeirų nuostolių. Spėjama kad gaisras kilo iš neatsargiai numestos nuorūkos, nes nerasi gimnazijos, kur mokiniai nebandytų rūkyti! Bet ypatingai didelis nuostolis mums lietuviams, nes netekome tikrai gražių dekoracijų specialiai pritaikytų mūsų lietuviškiems vaidinimams.

Prisiartino ir dar viena sukaktis: 20 metų Lietuvos okupacijos. Šiai liūdnai sukakčiai paminėti Brazilijos Lietuvių Bendruomenės Baldyba pasirinko S. Paulo miesto centre esančią benediktinų vienuolyno salę, kurią vienuoliai mielai užleidžia be atlyginimo. Minėjimas įvyko birželio 19 d. 3 v. p.p. Pradėta Brazilijos himnu, Oficialia minėjimo dalį pravedė ir kalbą paskaitė B. L. B. Tarybos Prezidiumo pirmininkas Henrikas Valavičius. Į šį minėjimą pakviesta S. Paulo estado parlamento viceprezidentė ponja Conceicao da Costa Neves, turėjusi pasakyti pagrindinę kalbą, rezoliuciją, kurioje pareikštas protestas prieš sauališką Lietuvos okupaciją ir tikėjimas, kad išlaisvinimo byla vieną kartą bus išspręsta viso pasaulio tautų ir tuo pačiu lietuvių laisvo apsi-

sprendimo naudai.

Lietuvos konsulas Al. Poliškaitis savo kalboje į susirinkusius išpėjo tautiečius nepasiduoti vyliams aplankyti savo brolių tėvynėje, nes tie vyliai yra lygūs meškerei, ant kurios kabluko lengva pakibti, bet sunku nuo jo atsipalaiduoti.

B. L. B. Valdybos pirmininkas prelatas Pijus Ragažinskas kvietė lietuvių į didesnę susipratimą ir savitarpio bendravimą bei lietuvių reikalus susidomėjimą.

Meninėje dalyje Julija Jurgelevičiūtė jaudinančiai padėkdamas Aloyzo Barono "Birželis žemė mano", o Liucija Jodelytė puikia portugalų kalba, įdėdama visą savo jaunos širdies jausmą tolimai Tėvynei, Rachel Porcela Audenis odė: "Lituania".

V. Laurinaitis padainavo Maldą ir Skubinką prie kyržiaus. Planu palydėjo I. Adamavičiūtė, Užbairgai, Lietuvių Katalikų Bendruomenės choras, vedamas F. Girausko dainavo lietuvių kompozitorių dainas. Užbaigė Lietuvos himnu.

Šis minėjimas praėjo sklandžiai ir darniai, bet trūko publikos. Nedidelė vienuolyno salė buvo apytuštė.

Po sunkios ir ilgos ligos bandžio 7 d. mirė Rio de Janeiro mieste Brazilijos poetė Rachel Portela Audenis, inžinieriaus Audenio žmona. Poetė pasižymėjo nepaprastu subtilumu savo sonetuose. Jos pirmąjį eilėraščių rinkinį "Sielos Aida" yra išvertęs iš portugalų kalbos ir paruošęs spaudai Petras Bickas.

Poetė Rachel Portela buvo labai artima lietuviams, skaitydama Lietuvą savo antrąją tėvynę ir giliai išgyvendama visas mūsų tautos kančias. Ji kiek pagėgdama talkininkavo lietuvių kolonijai Rio de Janeiro, tardama prasmingą žodį į visuomenę įvairių minėjimų proga ar tai salėje, ar radijo "Voz da Lituania" bangomis. Jos žodžiuose girdėjosi gražiausi sielos sąskambio tonai ir ji rasdavo gily atgarsį mūsų širdyse.

Gegužės 4 d. Rio de Janeiro mieste staiga mirė nesulaukęs

nei pusės anžiaus Eduardas Girčys.

Į Braziliją atvyko būdamas kūdikis, bet nuo vaikystės dienų domėjosi sportu ir begyvendamas S. Paulyje aktyviai dalyvavo įvairiose sporto rungtynėse, laimėdamas daugelį medalių ir pasižymėjimo ženklų.

Persikėlęs į Rio de Janeiro, išmokęs svetimų kalbų, tapo vertėju įvairioms amerikiečių komisioms, atvykstančioms į Braziliją prekybinių santykių reikais. Domėjosi ir žurnalistika, todėl rašė korespondencijas ne tik vietinei, bet Argentinos ir J.A. Valstybių lietuviškai spaudai.

Eduardas Girčys buvo jautrus lietuviškiems reikalams remdamas kiekvieną žygi stambiomis piniginėmis aukomis bei savo ir savo šeimos dalyvavimu. Ypačiai jis pasidaravo J. A. Valstybių lietuvių krepšinininkų komandos viešnagės metu Brazilijoje 1959 m. Jis organizavo rungtynes palaikydamas kontaktą su Brazilijos sporto įstaigomis, rūpinosi svečių nakvynėmis ir vizitais, paklodamas stambių sumą pinigų Brazil-Lituania atminimo vėliavėlėmis pagaminti.

Brazilijos Lietuvių kolonija neteko vieno iš tų, kurie moka aukoti laiką, pinigą ir savo asmeniškus interesus bendram visų tautiečių labui.

Brazilijos Lietuvių Bendruomenės Taryba ruošiasi iškilmingai atžymėti 35 metų lietuvių imigracijos Brazilijon sukaktį, kuri turėsianti įvykti rugpjūčio 13-15 dienomis S. Paulo mieste. Tuo reikalu nuolatūs šaukiami posėdžiai ir pasitarimai, nes norima sudaryti kultūringesnę ir įdomesnę programą. Į šį minėjimą laukiama svečių ne tik iš įvairių Brazilijos vietovių, bet ir iš Urugvajaus, Argentinos ir net J. A. Valstybių.

Brazilijos lietuvis žurnalistas Henrikas Losinskas, susitaręs su viena Brazilijos knygų leidykla, išvers į portugalų kalbą rašytojo Antano Vaičiulaičio Lietuvoje premijuotą apysaką "Valentiną", kuri šiu metų pabaigoje bus tos pat leidyklos išleista.

H. Mošinskienė

KUR ATOSTO- GAUTI?

Kiekvieno žmogaus jėgos metų bėgyje išsenka ir joms atgauti reikalingas ramus poilsis, malonios atostogos. Mūsų vasarvietėje — Osterville Manor — Jūs rasite ramų, malonų poilsį ir tikrai atgausite visas per paskutinius metus išsikvotas, jėgas.

Osterville Manor yra gražiame pušynais apaugusiame Cape Codo pusiasalyje prie Atlanto, kur šiltosios srovės vandens temperatūra 70-80 laipsnių. Visi mūsų vasarvietės svečiai naudojasi uždaru (privatišku) paplūdimiu, kurio švarus smėlis dar po kelis kartus valomas ir sijojamas, todėl į šį paplūdimį tegalima įeiti tik su atskirais leidimais, kuriuos parūpiname visiems svečiams. Prie paplūdimio yra automobiliams saugoti vieta, už kurią atskirai mokėti nereikia. Mūsų vasarvietės kainos yra labai žemos, jas lyginant su kitomis panašiomis vasarvietėmis, todėl tikime, kad Jūs apsispręsite savo atostogas praleisti pas mus — Cape Code Osterville Manor vasarvietėje.

Mes būsim labai laimingi, jei apsisprędę atostogauti susisieksite su mumis ir pranešite kurio metu žadate atvykti, kad galėtume Jums rezervuoti kambarius, kad atvyktų nebeturėtų mėtė jokio rūpesčio ir galėtumėte visą atostogų metų skirti poilsui ir malonumams.

Laukiame Tamstų pranešimų ir prašome klausiti, jei dar kiltų kokių nors nesiškumų. Mus galite pasiekti šiais adresais:

Osterville Manor, Inc.
Osterville — Cape Cod, Mass.
Telefonas: GArden 8-6991
arba Bostone:

265 C Street
So. Boston 27, Mass.
Telefonas: ANdrew 8-7730
Jūsų J. Kapočius

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Numatoma, kad nuo šių metų liepos 1 d. dividendai bus pakelti iki 4 1/4.

MUTUAL Federal SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

NORWOOD DRUG, INC.

GERAS RECEPTO IŠPILDYMAS YRA
SVARBIAUSIA MŪSŲ PAREIGA
RECEPTŲ SPECIALISTAS

6411 SUPERIOR AVE. HE 1-1035

GREETINGS and BEST WISHES

GARDNER CARTAGE CO., Inc.

MOVERS AND ERECTORS
OF HEAVY MACHINERY, BOILERS, SAFES
GENERAL TRUCKING

2662 EAST 69th STREET UT 1-3800

GREETINGS and BEST WISHES

O'BRIEN CUT STONE COMPANY

19100 MILES AVE. MO 3-7800

GREETINGS and BEST WISHES

UPTOWN PRESCRIPTION DRUG STORES

PRESCRIPTIONS OUR SPECIALTY

10543 CARNEGIE AVE. RA 1-2700
10431 ST. CLAIR AVE. MU 1-3600
18599 LAKE SHORE BLVD. IV 1-9252
10605 CHESTER AVE. SW 1-2200

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai
visiems lietuviams

FRANK C. MCGINTY

FUNERAL HOME

8112 Superior Avenue CE 1-4670

GERIAUSI SVEIKINIMAI

Wm. H. BROWN REALTORS

17591 BROADWAY

MAPLE HEIGHTS

MO 2-1400

GREETINGS and BEST WISHES

To All The Lithuanian People

GEORGE McCARTHY

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai
visiems lietuviams

DINNERWARE SALE

77 PC. SERVICE FOR 12 \$17.95 SET

Your Choice of 12 Patterns

SUPERIOR CHINA CO.

12438 Superior Ave. at E. 125th St.

UL 1-2324

Prof. Vl. Jakubėnas su savo muzikos studijos Chicagoje mokiniais.

A. Gučinsko nuotrauka

ŽIUPSNELIS ATSIMINIMŲ APIE KUN. V. ŠVELNĮ

L. A. V.

Iš keleto dar belikusių Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijos mokytojų pereinusių metų gruodžio 23 d. išskeliavo amžiną ben kun. V. Švelnys. Rodos apie šį ramų, kuklų, nuosaikų, švelnaus būdo kunigą — mokytoją, nebūtų kas bekalbėti, tačiau tose savybėse ir glūdi jo didumas, gyvenimo vertė.

Kun. V. Š. pirmą sykį iškyla mano akiratyje Marijampolės R. J. gimnazijoje, čia atkeltas kapellono pareigoms. Jis iš pirmų dienų įsigijo beveik visų kolegų simpatijas savo maloniū būdu, kolegišku elgesiu, tauria laikysena, lyg rodos būtų buvęs daugelį metų pažįstamas. Tokiu išsilaukė iki bolševikų okupacijos, iki ta darni kolegija buvo išsilaikiusi.

Marijampolės R. J. gimnazija nors ir provincijos, bet vis dėlto Suvalkų krašto sostinės, suvaidinusi to krašto šviesos ir tautinio atgimimo svarbų vaidmenį, buvo to paties nusiteikimo ir Nepriklausomybės laikais. Šv. Ministerija čia siūsdavo mokytojus, kurie derintųsi su vyrų jėgų dvasia. Nemaža čia padirbėjusių mokytojų būdavo keliama ir kitas gimnazijas už direktorius. Net susidariusi (linksma) nuomonė, kad M. R. J. gimnazija yra direktorių paruošimo mokykla. Ilgametis jos direktorius A. Daniliauskas, miręs Rusijos ištremime, siekdavo ir, rodos, buvo pasiekęs darnos, su gyvenimo, teisingumo su visais, mokslo lygio kėlimo ir t.t.

I tokios dvasios gimnazijoje, į jos gausią kolegiją, apie 40 mokytojų (įdomu pabrėžti, kad tik vienas iš jų rūkė, kuris vėliau staiga nuo širdies smūgio mirė) pateko kun. V. Švelnys. Pateko ne žaliukas būdamas, bet gilaus išsimokslinimo, aukštos inteligencijos, su pedagoginiu stažu ir gyvenimo patirtimi mokytojas.

Jis mokytojų taryboje ir jų posėdžiuose tuoju užėmė reikiamą vietą. Kalbėdavo ramiai, saikingai. Niekad staigiai nei mokinį elgesio, nei pažangumo, ar šiaip kokių klausimus nesprendė. Savo gerai apgalvotą nuomonę pareiškėdavo, visus išklauses, priešpaskutinis. Paskutiniausią žodį, kad nedaryti įtakos kitų mokytojų nuomonei, pasakydavo direktorius. Kun. V. Š. nuomonė neretai susilaukdavo pritirimo. O kartais ir asmeniškai jį būdavo kreipiamasi paimniais klausimu. Pasitaikiusi pasiklausiama, nervinguma kun. V. Š. lydėdavo ramia, grau-dinta šypsena. Savo nuomonę rinktą pagrįsdavo, niekam nepataikaudamas. Tai įrodo, kad ir toks vienišelis, jeigu taip galima pasakyti, buvęs gimnazijoje skandaliukas.

Atkelta prancūzų kalbos mokytoja, buvusi ateitininkų, rodos, centro valdybos narys, iš-

ATITAIŠYMAS

Dail. Mindaugas Nasvytis praneša, kad jo paveikslas "Užburta miška" reprodukcija Dirvos Nr. 75 (3 psl.) yra atvirksčiai atspausdinti.

Redakcija to paveikslą reprodukciją gavo su Vlado Vijeikio straipsniu ir atsiprašo, kad šis paveikslas buvęs įdėtas aukštyje kojom.

tekėjusi, turinti mažą dukriukę. Ji susižvalgė su tos gimnazijos už save jaunesniu mokytoju, nevedusiu, ir juodu susituokė, nežinau, kuriomis apeigomis. (Iš judviečių intymaus draugavimo mokiniai pasiūpėdavo). Tik kalbamoji mokytoja po sutuoktinių į katalikų šventovę kurį laiką neidavo: mokinius (savo klasės) ir pamaldas per šventes atlydėdavo iki šventoriaus arba paprašydavo jos klasę pagloboti.

Kai jaunavedžiai po sutuoktinių pirmą dieną atėjo į pamokas, mokinių tarpe plasojo tam tikra nuotaika. Jaunavedys mokytojas, nuėjęs į pamokas ketvirtin berniukų klasėn, rado ją tuščią. Vaikai tą pamoką praleido pašėpę. Į kitas pamokas grįžo, lyg nieko nebūtų įvykę, susivilgę plaukus šepuės vandenėliu, gražiai susiūkaukę. Apklausišėjimas parodė, kad buvę pasiryžusių ir daugiau klasių tokiu būdu "protestuoti", bet susigriežę ir paskutinę minutę nutarę susilaikyti. Ketvirtąją klasę, matyti, apie tai nebuvusi įspėta. O čia dar proga ir išvengti nelabai mėgiamos matematikos pamokos.

Organizuotas, saugališkas pasisalinimas, aišku, pagal gimnazijos tvarkomuosius nuostatus yra nusikaltimas. Sušauktas mokytojų tarybos posėdis būklei apsvaistyti. Atsilankė tėvų komiteto atstovas. Atvyko ir jaunavedžiai, kuriuodu, radę įprastines vietas užimtas, pasidėję kėdes vidury kambario, kartu susėdo. Tyla. Direk. G. (Daniliauskas tada ėjo šv. Ministerijos generalinio sekretoriaus pareigas Kaune) ir tos klasės auklėtojas painformavo mokytojus apie reikalą. Jaunavedžių vyriškoli pusė pareiškė, kad juodu sprendime nedalyvausią (turėjo visai neateiti).

Reikėjo nustatyti mokinių nusikaltimą (jei būtų nusikaltimas) jo didumą ir bausmę. Tam reikėjo išryškinti aplinkybes ir priežastis. O čia dar reikalą stebintieji kolegos jaunavedžiai daug kam savo buvimu uždarė burnas. Paprašė žodžio kapellonas ir dar pora dvasininkų, dėsantčių, rodos, lotynų kalbą, bet šie tylėjo. Jis matyti, kaip visuomet, buvo pasirošęs ir turėjo pasiūlymų.

Gavęs žodį, pradėjo kalbėti maždaug taip, kad šios jungtūvės yra amorališkos, ir t.t. Čia direktorius jį sustabdo, nes jis negalys leisti to žygio vienaip ar kitaip vertinti. Kun. V. Š. atsakė: Kad, direktoriau, neleidžiate kalbėti, kitokiu būdu reikalo aptarti negaliu.

Pritarus ir tėvų komiteto atstovui, kad vis dėlto mokiniai nusikalto, kišdamiesi ne į savo reikalą, nubalsuota slapto balsavimu (nedidele persvara) visai klasei ateinančiame trimestre elgesio pažymį sumažinti iki keturių. Jaunavedžių reikalui ir plotnei nustatyti, sąryšį su prancūzų kalbos baigiamaisiais egzaminais, šv. Ministerija atsiuntė Antano Venslovos uošvį referentą Račkauską, prancūzų kalbos mokovą. Šis, susižavėjęs jaunosios ponios gražiu prancūzų kalbos mokėjimu ir pačia ponija, pakvietė ją dėstyti tą kalbą prancūzų kalbos mokytojų kursuose Palangoje.

Čia nenorima vertinti į mokinių "pokėtą" reagavimą, bet

pabrėžti, kad kun. Švelnio būta tiesaus, nebijančio tiesos pasakyti į akis.

Grįžęs į savo nuolatinę pareigą dir. A. Daniliauskas tam mokytojų "streikavusioj" klasei pamokų niekad nedavė. O ponė atsidūrė mergaičių gimnazijoje. (Keletas iš tų mokinių yra šiaip geležinės uždangos ir dirba neeilinį lietuvių išlaikymo darbą. Įdomu, kaip jiems dabar tas reikalas atrodo šioj šaly, kur veda ir teka net po keliolika kartų!).

Kun. V. Š. mokiniams būdavo visiems lygus ir teisingas — neatsižvelgdamas, kuriai organizacijai jie priklausė, ar kurių pažiūrų yra jų tėvai. Net po politinio atspalvio organizacijų veiklos sustabdymo mokyklose palikti skautai, rodos, nėra buvę jo skriaudžiami nei žodžiu, nei elgesiu, nei pažymiu. Savo dalyką dėstė gerai, suprantamai, gyvenimiškai, bet nepuošniai. Jis nebuvo tos nuomonės, kad tikybės pažymiai turėtų būti aukščiausi, nes tikyba nėra mokslas iš lengviausių. Todėl trimestrinių pažymių būdavo visokių.

Į mažųjų paįsdykavimus niekad rimtai nereaguodavo, lyg galvodamas "Oi jūs, vaikai, vaikai! Kada ateisite į protą ir būsite geri, rimti žmonės". Budinčiam vienas kitas mažųjų atbėga pasiskųsti, kad jį kas apstumdė, ar apkumščiojo. Jų didysis būdėtojas, lyg užjaušdamas, sakydavo "a-a, gava, gava, apstumdė", nesidomėdavo, kas tai padarė. Paglostęs savo plaučių delnu, tarsi nuleisdavo žemėn nuskaustojų piktumą ir norą tuo pačiu atsilyginti.

Mokytojų kambary per pertraukas kalbėdavosi svarbesnėmis krašto gyvenimo aktualijomis, ką įsigilinęs skaitydavo, sėdėdamas savo įprastinėje vietoje, vyrų pusėje. Priešpiečių nevalgydavo niekad. Sakydavo valgęs per dieną du sykiu — iš ryto ir pietų. Su visais kolegomis vienodai malonus ir mandagus; kas rytą su kiekvienu pasisveikindavo, kas jam buvo būdinga, abiem rankom, išskiriant "jaunavedžius", lyg norėdamas pabrėžti, jog vis dėlto jų žygiui nepritarė. Džiaugdavo atlikomomis namuose.

Šalia tiesioginio darbo — ak-

tyvus narys, dažnai ir valdyboje, Neturtingiems moksleiviams šelpiti draugijoje, mokytojų taupymo ir skolinimo bankelio (gimnazijos ribose) vienas iš sumanytojų, organizatorių ir darbuotojų, moksleivių naudingo laisvalaikio praleidimo organizatorius. Čia skaitydavo auklėjimosi ir lavinimosi klausimais paskaitas, rodydavo iš savo turimų kelionių filmus, vykusiai aiškindamas meno architektūros istorinius paminklus ir modernius iškopusius, pasakodavo apie matytą kraštų gamtą, žmones, gyvenimo būdą, papročius ir t.t. — visada su dideliu respektu savo kraštui. Apskritai paskaitininkas mokinių sambūriuose, įvairiose šventėse, minėjimuose ir t.t.

Turėjo nuosavą nemažą biblioteką. Ateitininkams, skautams, šauliams ar pavieniams asmenim — kam prireikia scenai veikalelio (turėjo retus senuosius leidinius) rašiniui, paskaitai medžiagos, skaitinių — visiems būdavo vienodai atdaros durys. Prašydavo jam pranešti apie naujai pasirodancias, ypač tinkamas jaunimui knygas, kad galėtų jas tuoj įsigyti. Sakydavo manąs, jog tokiu būdu užpildytos dalį jaunimo laisvalaikio, kaip dar vakarų Europoje įvairių konfesijų dvasininkai, be to, dar organizuodami chorelius. Bet groti bet kurio muzikos įrankiu, gaila, nemokas.

Taip jo buvo durys neužsidarydavo iki vėlaus vakaro ir niekam nėra parodęs, jog neturi laiko šnektelti, nebent kur turėdavo išeiti. Išleides paskutinį lankytąją, skaitydavo, rododavosi pamokoms, pamokslams, paskaitoms, posėdžiams ir t.t. Dvylikta valandą po pilnos dienos eidavo ilsėtis iki 5-6 val. ryto.

Iš jaunimo, be abejonės, jam kunigui, galėjo būti arčiausia prie širdies ateitininkai, kai kuriais atvejais galėjo jiems skirti ir daugiau dėmesio, tačiau bendrame gyvenime niekad to nėra parodęs. Turėjo savo nuomonę ir apie vidurinėse mokyklose (kartu su kitomis) jų veiklos sustabdymą. Niekad neteko girdėti dėl to užaujant...

Šv. Ministerijos pasiūlymą vietoj jų organizuoti dalykines kupeles priėmė su reikiamu respektu. Visi žinojome, kad ateitininkai susimetė į religines kupeles, ypač mažieji. Žinojo ir šv. Ministerijos vadovybė. Jų globėjų pritikio būti kapelionui, tai juo kun. V. Š. ir buvo. Rinkdavosi ir jo būte. Dėl to niekad iš niekur jokių nemalonių, kliūčių ar trukdymų nėra patyręs. Supratęs, jog tos veiklos sustabdymas vidurinėse mokyklose yra diplomatinis mostas. Pili-nai pritarė š. M. nustatytoms mokslinio ir auklėjimo normoms su plačia tikybės, dvasinės vadovybės, nustatyta programa, kapelionų institucijoms, tarant religijos globa, privalomo jos dėstymo, neriboto darbo laisve religinėje dirvoje. (Kad mes nors dalį to turėtume šiame laisvės krašte lietuviškose parapijinėse mokyklose nelaimės ištiktai savo kalbai! LAV).

Sakydavo, kad turįs pakankamai laisvės, o darbo per akis, tik per mažą laiką. Ateitininkų veiklą palaikęs, kaip duodavo suprasti, greičiausiai bendru principu — veiklą su organizuotu jaunimui iki jis įsijungs į to paties vardo ar kitas korporacijas universitetuose.

(Pabaiga kitam numerį)

GERIAUSI SVEIKINIMAI

BUDD CLEANERS

FOR THE BEST CLEANING IN TOWN

12702 Shaw Avenue Call GL 1-7417

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345

13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

SPORTO DIENOS

Pabaltiečiai bėgo, šoko, stumė, metė...

Chicago Hanson parko stadione buvo susitelkę būsūs lietuviai, latvių ir estų sportininkų. Čia buvo prarastos lengvosios atletikos pirmenybės. Pirmenybės vykdė J. A. V. Pabaltiečių Sporto Federacijos latvių sekcija.

Pirmenybės atidarytos prie saika, himnu ir paskui sekusi bendru sportininkų parada. Lietuvius atstovavo 24 lengvaatlečiai. Iš jų devyni iš Chicago ir po vieną iš Toronto, Worchesterio. Visi kiti iš Clevelando, Edle Kanadoje gyvenančių sulaukė nebaigti mokslo metai. Kiti susilaukė dėl didesnio nuotolio ir be abejo dėl lėšų stokos. Ši paskutinė priežastis opi.

Piniginiai nedatėdai jau ne kartą yra neigiamai paveikę mūsų sporto reprezentacinius reikalus. Todėl būtų pats metas rimčiau susirūpinti. Reikia susirūpinti reprezentacijos fondo padėtimi. Kitos išeities nėra. Jokių būdų negalima ilgiau skriausti tų, kurie visas jėgas skiria lietuvių sportininkų ugdymui ir kuriems sportinis veikimas dažnu atveju atstoja kasdienę duoną. Tebūna leista šiuo kartu suminėti Algirdą Bielskį. Jis ne vien tik didžia dauguma padengė Clevelando sportininkų kelionės išlaidas, bet ir išrašė po čekį atvykusiems iš Toronto ir Worchesterio. Tai ne pirmas kartas. Jei nebus susirūpinta, tikriausiai bus ir nepaskutinis. Tokia jau A. Bielskaus dalis.

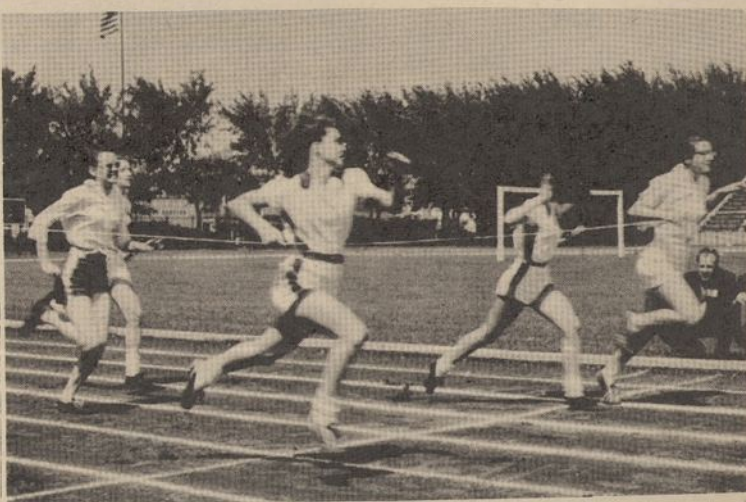
Vyrų klasėje, lietuviams teko penktos pirmosios vietos. Moterų klasėje tik dvi. Bėgimuose E. Aleksimui ir J. Kolovičiui teko po dvi pirmąsias vietas. E. Aleksimui buvo pirmas 200 m ir 400 m, o J. Kolovičius 800 m ir 1500 m bėgime. Pirmą vietą užėmė ir D. Balan, čia gimis lietuvis, 3000 m bėgime. Tenka pastebėti, kad 1500 m ir 3000 m bėgimuose visas pirmas

tris vietas užėmė lietuviai. Tai yra J. Kolovičius, D. Balan ir St. Ripskis. Visi jie turi nemažai davinį išaugti į gerus vidutinių nuotolių bėgikus.

Laimėtų pirmųjų vietų laikas: 200 m. - 22,1, 400 m. 51,3, 800 m - 2:01,5, 1500 m - 4:20,6, 3000 m - 9:36,5.

Iš vyrų dar minėtini A. Garsys ir R. Sakalas. Pirmasis šuolyje į tolį ir į aukštį užėmė antrąsias vietas. Šuolyje į tolį pasiekė 22'6"-1/2. Tai naujas tremties jaunių ir Sąjungos vyrų rekordas. R. Sakalas šuolyje su kartimi pasiekė 10' 6". Tokį pat aukštį pasiekė ir estas M. Raudoja. Pirmoji vieta pripažinta estui, šį aukštį įveikusiai iš pirmo bandymo.

Metimuose išimtinai vyravo

Iš pabaltiečių pirmenybių, 60 m bėgimo baigmė. Pirmoji I. Talbergs, antroji A. Karaliūtė, trečioji I. Besperaitytė, ketvirtoji M. Šileikytė.

Z. Degučio nuotrauka

latviai. Mūsų vyrai pasitenkino pačiomis paskutinėmis vietomis. Moterų klasėje šimet gerokai pranašesnės buvo latvės. Ankstyvesnėse pirmenybėse paprastai pirmaudavo mūsūškės. Šių metų pirmenybėse latvės užėmė visas pirmąsias vietas, išskyrant

Lietuvių sportininkų grupė, dalyvavusi pabaltiečių lengvosios atletikos pirmenybėse Chicagoje. Vėliavą neša clevelandietė Laimutė Juodytė. Pirmosios už vėliavos clevelandietės R. Gaidžiūnaitė ir V. Ambrazevičiūtė.

Z. Degučio nuotrauka

šuolyje į tolį ir 4X60 m estafetėje. Šuolyje į tolį pirmąją vietą užėmė Regina Bespe-

ties paminėjimo ženkle. Varžybas globoja A.L.B-nės Clevelando I-sios Apylinkės valdyba.

Kaip žinome, š. m. liepos 17 d. sueina 27 metai nuo mūsų transatlantinių lakūnų Dariaus ir Girėno tragiško žuvimo. Kadangi kpt. St. Darius buvo vienas iš žymiausių lietuviško sporto pionierių Nepriklausomos Lietuvos gyvenimo pradžioje, Lietuvoje buvo prigrįžusi graži tradicija kiek vienais metais rengti sportines varžybas, Dariaus ir Girėno žuvimo sukaktį paminėti.

Clevelande ši tradicija buvo atgaivinta 1953 m. ir nuo tada kiekvienais metais buvo rengiamos didesnės ar mažesnės apimties varžybos. Be abejo šiemetinės varžybos savo apimtimi prašoks buvusias.

Tarpmiestinės rungtynės vykdomos jaunių A, B ir C klasėse ir mergaičių A ir B kl.

A klasei priklauso gimę 1942-44 m., B kl.--1945-47 m. ir C kl.--1948 m ir jaunesni.

Šalia tarpmiestinių rungtynių programos bus prarasta ir atviros varžybos vyrų klasėje, kurioms numatyta ši programa: 100 m, 200 m 1500 m, į tolį, į aukštį su kartimi, trišuolis, rutulys, diskas, ietis ir 4X100 m estafetė.

Šiose atvirose vyrų varžybose kviečiami dalyvauti ne tik torontiečiai, bet ir kitų vietovių lengvaatletai. Suinteresuotieji prašomi užsiregistruoti iki liepos 7 d. Šiuo adresu: A. Bielskus, 1211 Carlyon Rd., East Cleveland 12, Ohio.

Varžybos vyks jau daugumai žinomame Patrick Henry High School stadione, Arlington Ave. prie E. 123 St. Pradžiai: 10:00 val. ryto (prieauglio klasėms). Vyrų atviros varžybos prasidės nuo 2:30 PM.

Tą patį vakarą, 8:00 val. vakaro Čiurlionio Ansamblio namuose įvyks sportininkų vakaras, kurio programoje numatomas Dariaus ir Girėno žuvimo sukakties paminėjimas varžybų laimėtojų

KERELIS BROS. CONSTRUCTION CO.

STATOME ĮVAIRIUS REZIDENCINIUS, MEDICINOS IR PREKYBOS TIKSLAMS SKIRTUS PASTATUS.

ARCHITEKTAS ATLIEKA PLANAVIMĄ PAGAL JŲSŲ PAGEIDAVIMĄ.

REpublic 7-8949
6350 S. ALBANY AVE.
CHICAGO, ILL.

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

NEWMAN PONTIAC MOTOR, INC.

SALES AND SERVICE
SEE THE NEW OUSTANDING 1960

PONTIAC CARS
11628 Euclid Avenue RA 1-9493

apdovanojimas ir--šokiai! Veiks bufetas.

Clevelando lietuviška visuomenė kviečiama savo gausiu atsilankymu į varžybas ir vakarą paremti lietuvišką sportuojantį jaunimą!

Visi Chicago lengvaatlečiai kviečiami dalyvauti bendrose treniruotėse, kurios vyksta antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 val. vak. Marquette parko aikštelėje, prie 63-čios gatvės.

Liepos 17 d. Chicagoje bus paminėta Žalgirio mūšio ir Dariaus - Girėno skridimo sukaktis. Minėjimo komitetui vadovauja didelis lietuvių sportinės

veiklos rėmėjas Dr. Steponas Biežis. Minėjimo oficialioji programon yra įtrauktos LSK Lituanicos--LSK Tauro futbolo rungtynės. Šių klubų uniformuoti futbolininkai dalyvaus ir iškilnių parade.

Margarita Šileikytė, žinoma lengvaatletė, pakviesta "Dainavos" stovyklavietėje, Manchester, Mich. vykstančioje jaunųjų ateitininkų stovykloje vadovauti mergaičių sportui. Šios stovyklos vadovybėje yra ir chigagiečiai sportininkai Povilas Žumbakis, Jonas Šalčius ir Kęstutis Urbutis.

LFK Lituanicos futbolininkas Edvaldas Leifertas jau grįžo iš Igoninės.

SAVE
Part Of
Every Pay

Greetings and Best Wishes To Our Friends and Patrons
FAIRPORT BAKERY INC.

FOR THE BEST IN BAKING SEE US
2096 South Taylor Rd. 1976 Coventry Rd.

GERIAUSI SVEIKINIMAI CHIN'S RED DRAGON RESTAURANT

SERVING THE FINEST CHINESE
AND AMERICAN FOOD

3048 ST. CLAIR AVE. PR 1-0190

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

THE E. B. BROWN OPTICAL CO

Arcade Union Commerce Bld.
MAIN 1-2428

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai
visiems lietuviams

VICTOR ADDING MACHINE CO.

3222 CARNEGIE AVE. EX 1-4650

GREETINGS and BEST WISHES

LUIKART INSURANCE AGENCY

GENERAL INSURANCE
18609 St. Clair Avenue KE 1-4770

Best Wishes To All The Lithuanian People
BROWN TEXACO SERVICE STATION
FOR THE FINEST SERVICE IN TOWN
6029 Superior Ave. Call EN 1-8694

Jūros mėgėjus vasaros atostogas praleisti kviečiame prie ATLANTO, ASBURY PARK, N. J.

P. ir O. LANIŲ VASARNAMYJE

Čia ažuolų apsupto vasarnamio erdvuose kambariuose, už nedidelę kainą, ramiai pailsėsite, pasimaudysite švaresniais paplūdimyje iš visų ATLANTO pakraščio esančių.

Tik per keletą minučių pasiečiam nuo vasarnamio pasiekiamas vandenynas — paplūdimys, kino teatrai, bažnyčios, krautuvės, restoranai ir kitos pramogų vietos.

Svečių patogumui galima naudotis virtuvėmis, šaldytuvais, maitintis vietoje. Maudymosi mokestis apmokamos savininkų.

Kambarius siūlome užsisakyti iš anksto:

P. Lanys arba P. Lanys
515 4th Ave., 1248 Waverly Pl.,
Asbury Park, N. J. Elizabeth, N. J.
Tel. PR 6-9783 Tel. EL 3-1169

Lake Hotel

SEVENTH and PARK Aves ASBURY PARK, N. J.

DIDŽIAUSIA IR GRAŽIAUSIA LIETUVIŲ VASARVIETĖ - ATLANTO PAKRANTĖJE

Grazūs kambariai. Šviežias maistas. Žemos kainos. Vakaraš šokiams groja orkestras. Tarp dviejų ežerų, prie pat okeano paplūdimio. Kreiptis: Edmundas Kubaitis, prezidentas, arba A. Žemaitis, viceprezidentas-sekretorius.

Tel. Prospect 4-7788 ir 6-9671

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Dirva ateinančią savaitę dėl liepos 4 d. šventės, išpuolančios pirmadienį, išeis du kartus: trečiądienį ir penktadienį.

• Pasimatymų diena. Aštunta Clevelando Lietuvių Diena, rengiama Bendruomenės I ir II Apylinkių, sekmadienį, liepos 3, Neurų ūkyje, prie Brunswick, Ohio, bus didelė pasimatymo diena iš plačiai suvažiuosiančių lietuvių. Kadanagi išpuola dvi šventos dienos, kviečiami svečiai atsilankyti ir iš tolimesnių kolonijų, praleisti dieną su savaisiais ir pasinaudoti proga pasimatyti su tais, kuriuos kitaip ir negalėtumėt sutikti.

• Lietuvių Dienos jaunimo sportinės varžybos įvyks šį sekmadienį, liepos 3 d., Neurų sodyboje. Numatomos lengvosios atletikos varžybos jaunimui trijose amžiaus grupėse (atskirai berniukams ir mergaitėms): 9-11 metų, 12-13 m. ir 14-15 m.

Programoje — bėgimų ir mėtymų rungtys, pagal vie-

Birželio 26 d. po kun. G. Kijausko primicijų Clevelande, šv. Jurgio parapijos salėje buvo suruoštos vaišės, kuriose dalyvavo daug giminių ir pažįstamų. Nuotraukoje prie garbės stalo sėdi iš kairės: Petrauskas (Kijauskų žentas iš Kanados), kun. Kidykas, Kijauskienė, kun. G. Kijauskas, Kijauskas (tėvas), kun. Bartis, kun. Borevičius, kun. Steponaitis ir kun. Dziegoraitis.

V. Plodžinskio nuotrauka

tos sąlygas.

Be to bus pravesta specialioji rungtis — rutulio stūmimas jauniems (16-18 m.) ir vyrams.

Varžyboms užsiregistruojama vietoje. Laimėtojas bus paskirta dovanėlė.

Patiems jauniausiems V. Jokūbaitis praves komišką varžybą ir žaidimus.

• Skautų ir skaučių stovykla įvyks nuo liepos 23 d. iki rugpjūčio 6 d. prie Pymatuning ežero, toje pa-

čioje vietoje, kur ir praėjusiais metais stovyklauta. Iki liepos 4 d. skautės registruojamos pas turtininkę S. Mockuviene — MU 1-5295, o skautai pas Pilėnų tunto vienietį vadovus.

• V. Jurgelis išlaikė nekilnojamojo turto pirkimo-pardavimo egzaminus ir pradėjo dirbti su brokeriu Zigmū Pivoriūnu. Telef. IV 1-3542.

• Dr. Aldona Tamošaitytė-Lyon baigė savo specialybės pasiruošimus ir tuoj pradės pastovias pareigas ligoninėje.

• Dr. Tamošaitis su poniu ir sūnum Vytautu, atvykę iš Floridos, čia pasimatė su visos šeimos nariais, išvyko į Connecticut aplankyti savo sesers. Iš ten grįš į Miami.

Išnuomojamas 5 kambarių butas antram aukšte ir mažas butas iš kambario ir virtuvės su baldais ir atskiru įėjimu pirmam aukšte, panelei ar moteriai, lietuvių rajone. Teirautis — 7202 Hecker Ave. (76)

Išnuomojami 2 kamb. su virtuve Giddings Rd. Šaukti HE 1-3236. (76)

PARDUODAMI NAMAI

Naujosios parapijos apylinkėje 10 metų mūrinis, vienos šeimos iš 5 didelių gražių kamb. Didelis sklypas, rami gatvė, mažas įmokėjimas.

Du vienos šeimos ant vieno sklypo; abu namai po 5 kamb. Gazo šildymas. Sklype daug gerų vaismedžių.

Vienos šeimos 8 metų medinis iš 7 kamb. (4 mieg.), dvi vonios, du garažai. Centr. šildymas. Visai arti bažnyčios, mokyklos ir susisiekimo.

Ten pat dviejų šeimų po 5 kamb. Labai gerai prižiūrimas — puikiai išremontuoti kambariai, ypač virtuvės. Prašo \$17,900.

Šaukite Paul Mikšys namų telef. LI 1-8758 arba office

KOVAC REALTY
KE 1-5030 960 E. 185 St.

PARDUODAMA KAVINĖ-BARAS

Lietuviškoje aplinkumoje parduodama kavinė-baras, esanti Superior Ave. ir turinti D2, D3 ir D3A leidimus. Kreiptis: EN 1-5131 (78)

Išnuomojamas 5 k. butas Aukštai. Pilnai dekoruotas. 7211 Superior Avenue. Šaukti WH 3-6457. (78)

Bostono lietuviai kviečiami paremti Balfo vaju

Prisimindama žiauriuosius birželio įvykių ir į Sibirą ištremtuosius tautiečius, BALFO Bostono sk. valdyba paskelbė vaju, pavadindama jį "Baisusis birželis". Nėra abejonės, daugeliui mūsų tie du žodžiai primena tragiškas ir klaidingas dienas, kada tūkstančiai lietuvių gyvulinuose vagonuose tik teroro sumetimais buvo išvežti į Sibiro tremtį. Daugelis stiprių vyrų ir moterų, jaunuolių ir vaikų sunkauso darbo, blogo maisto ir primityvaus bei šalto koncentracijos stovyklų gyvenimo neatlaikė ir mirė. Tačiau tūkstančiai mūsų tautiečių dar tebeka- sa anglį, tebekerta miškus ir tebedirba kitus vergų darbus bolševikų niekinami, plakami ir naikinami. Maža dalis tų tremtinių su palaužtomis sveikatomis jau grįžo į Lietuvą, kur nenoromis jiems duodamas darbas ir pastogė. Tie tūkstančiai brolių ir seserų, kaip pavasario šilimos, laukia mūsų dosnumo ir gailestingumo. Šis birželis Bostono lietuviams yra ta valanda, kada reikia susitelkti, atverti širdis ir pinigines.

BALFas yra ta mūsų bendrinė organizacija, kuri rūpinasi kiekvienu lietuviu, patekusių į vargą ir nelaimę. Pastaruoju metu Balfas savo rūpestingą žvilgsnį nukreipė ir į Sibiro tremtinius. Lietuvoje baigęs šiaurinės BALFo Bostono sk. valdybos pastangos suorganizuoti vaju ir gausesnė

Birželio 17 d. užgėso Detroito lietuvių visuomeninė pažįstamo Juozo Ambrozės gyvybė. A. a. Juozas Ambrozė buvo labai tauri ir įdomi asmenybė, kuriai pilnai apibūdinti reikėtų daug vietos. Šiame rašinėly bandysiu skaitytojams patiekti tik kelias ryškesnes a. a. Juozo Ambrozės šakoto gyvenimo iškarpas.

A. a. J. Ambrozė, palikęs Simną, Alytaus apskr., 1910 metais atvyksta į Ameriką. Kilus Pirmajam pasauliui, jis stoja į Amerikos armiją ir dalyvauja mūšiuose Prancūzijoje, kur buvo apnuodytas dujomis ir vos atgavo gyvybę.

Nežiūrint išgyventų karo baisių, sužinojęs savo tautos žūbūtinę kovą dėl laisvės, 1919 metais, palikęs turtingą Ameriką, grįžta Lietuvon. Čia tuoj stoja savanoriu į Lietuvos kariuomenę tėvų žemės ginti, dalyvaudamas Seinų kautynėse. Karo audros apimusi ir tėvų žemę laisvės spinduliams nušvietus, ir a. a. Juozui nusispyso laimė: susipažįsta Albina Giedraitytę, kuri greit pamilsta ir veda. Susiradęs gyvenimo draugę, laimingas grįžta Amerikon ir apsigyvena Detroite. Susitapęs kiek pinigų, metėsi prekybą ir gana laimingai gyvena. Ir čia, nors Amerikai ir savo gimtajam kraštui didžiausią auką

atidavęs, nusipelnindamas digubą veterano vardą, nepasineria, kaip daugelis Amerikon atvykusių, perdėm dolerių medžioklėje, bet aktyviai įsijungia į lietuvių visuomeninę veiklą, nesigallėdamas poilsio valandų, ne sutaupyto cento. Jis aktyvus ir nuolatinis valdybos narys Amerikos Lietuvių Susivienijime, randame jį Lietuvių Vaduoti Sąjungoj, Balf, Amerikos Lietuvių Radijo Balso klube, Tautinė Sąjungoj, kuri jį net į garbės narius pakėlė. Įvairūs lietuvių mūšiniai, koncertai, vaidinimai niekada be a. a. Ambrozės neapsieidavo. Kilus sroviniam ginčams, a. a. Ambrozė parodydavo didžiausią toleranciją kitaip galvojančioms ir ieškodavo aukso vidurio.

Susilaukęs dviejų sūnų, pakrikštija juos didžiųjų Lietuvos kunigaikščių Algirdo ir Kęstučio vardais. Abu išleido aukštusius teisės mokslus, 1934 metais savo sūnų Kęstutį vėža į Lietuvą, kad pažintų ir pamiltų savo tėvų gimtąjį kraštą, pajustų žydinčių peivų grožį ir kvapą, išgirstų vyturėlio giesmelę...

Birželio 21 d. 10 val. a. a. Ambrozės karstas iš Steponausko koplyčios palaidotas į šv. Antano parapijos bažnyčioje, o iš čia kleb, kun. V. Stanevičiui atlikus bažnytinės apeigas, — į Veterans Memorial kapines, kur jautrų atsisveikinimo žodį tarė Tautinės Sąjungos Detroito sk. vardu Marija Sims ir Amerikos Balso Radijo klubo vardu — Jonas Kriščiūnas.

Nuaidėjus veteranų šautuvų salvoms, a. a. J. Ambrozės karstas nusileido į mirusiųjų veteranų miesto žemėlės prieglobstį.

Naujai supiltas kapas ir didžiulė krūva gėlių to miesto lankytojams bylos, kad čia ilsisi didis lietuvis.

Gėlės sudžius, bet a. a. Juozo Ambrozės gražių darbų pynė lietuviams ilgus laikus žaluos.

K. Jurgutis

Ją likvidavus, Juozas perėjo dirbti į civilę tarnybą. Vokiečių okupacijos metu dirbo šiauliuose.

Į Ameriką atvyko 1949 m. šiuo metu dirba savo profesijoje, Wolwarth Engineering Braintree, Mass.

• A. Baltušis perėmė Kęstučio draugovės draugininko pareigas, kurias anksčiau turėjo naujasis turtininkas J. Vaičjurgis.

• A. Ščiuka senas skautas, vėl sugrįžo dirbti pas skautus į Kęstučio draugovės instruktorium. A. Ščiuka 1933 metais, Dr. V. Čepui vadovaujant, dalyvavo Estijoje Skautų Džemborėj, kur atstovavo Lietuvos skautus.

Daržėja apiplėšimai. Neperseniai du kartus per dvi savaites buvo apiplėšta siuntinių krautuvė. Dabar vėl apiplėšė Juozo Arlauskio "Boris Beverage" krautuvė. O plešikų nesuranda.

Lietuvių Piliečių Draugija So. Bostone birželio 19 d. iškilmingai atšventė 60 metų sukaktį ir ta proga įvyko atidarymas naujos didelės salės, esančios trečiame namų aukšte.

EAST CLEVELAND—EUCLID & SUPERIOR AVE.
SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON
4% **SUPERIOR SAVINGS**
ACCOUNTS INSURED TO \$10,000 HOME AND REMODELING LOANS
CORNER 68TH—SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES
Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.
6621 Edna Avenue 936 East 185 St.
EN 1-1763 KE 1-7770

20 metų tos srities praktika
VOKIŠKŲ RADIO APARATŲ TAISYMAS
TELEFUNKEN Authorized Factory Service
SCHWAB RADIO & T.V.
SALES AND SERVICE
PAPIGINTA KAINA PARDUODA TELEVIZIJOS IR TELEFUNKEN RADIO APARATUS.
11615 Detroit Ave. LA 1-4669
CLEVELAND 2, OHIO

VISI--DIDI IR MAŽI Į AŠTUNTĄJĄ LIETUVIŲ DIENĄ
RENGIAMA LB Clevelando I-os ir II-os Apyl., **Liepos 3 dieną**
NEURŲ SODYBOJE. Pradžia 12 val. Auka -- 1 dol., jaunimui 50 c., vaikams laisvas įėjimas.

DIRVA

Nr. 76

1960 m. liepos 1 d.

KAS IR KUR?

• **Dirva ateinančią savaitę** dėl liepos 4 d. šventės, išpuolančios pirmadienį, išeis du kartus: trečiadienį ir penktadienį.

• **Lietuvoje mirė Stasio Girėno brolis Petras.** Palaidotas birželio 15 d. Upynos kapinėse. Jis taip pat kurį laiką yra buvęs JAV ir gyvenęs Chicagoje. Mirė turėdamas 69 m. amžiaus.

• **Chicagos Lietuvių Vyrų Choro** naują valdybą sudaro: pirm. V. Radžius, vicepirm. Vl. Stropus ir P. Čelkis, sekret. K. Skaistgirys, prot. sekret. E. Gerulis, išd. Vl. Vaišvila ir narys A. Trinkūnas.

• **Darbininkas**, einas du kartus per savaitę, nuo liepos 1 d. iki rugpjūčio 6 d., kaip ir praėjusiais metais, išeis tik po kartą savaitėje.

• **Muz. Julius Štarka**, einas 74 metus, susirgo ir guli Memorial Hospital, Manhattan, N. Y.

• **Dr. A. Margeris**, raustelėjęs ir Maskvai pradėjęs talkinti rašytojas, šiais metais vėl ruošiasi i Lietuvą. Taip praneša Maskvos garsiakalbis "Laisvė".

• **Los Angeles Lietuvių Dramos Sambūris** kviečia visus narius, dalyvavusius kolonijos teatraliniame gyvenime, taip pat ir visus besidominčius sceniniu darbu, į susirinkimą, kuris įvyks liepos 10 d., 12:30 val. (sekundadienį po pamaldų) parapijos salėje. Tikslas — išrinkti naują sambūrio valdybą ir aptarti darbą sekančiam sezonui.

• **Gediminas Janušonis**, 20 m., buvo suimtas Niagara Falls, Kanadoje, kada jis kiaušiniu pataikė į Maskvos miesto tarybos pirmininką Bobrovnikovą, ten pietaujantį su kitais svečiais. Užstačius \$200 buvo iki teismo paleistas.

• **Dariaus ir Girėno** 27 metų sukakties skridimo i Lietuvą minėjimas Brooklyne rengiamas liepos 16 d. prie lakūnų paminklo. Pradžiai 3 val. Po to vaišės Lietuvių Piliečių Klubu salėje.

• **Povilui Lėleikiai**, gyv. Detroito, jo kovų draugai: Justinas, Pranas ir Vincintas, vardadienio proga užsakė Dirvą.

• **P. J. Žiūrys**, mokėdamas metinę prenumeratą atsiuntė ir \$5.00 auką.

NE KURSAI, BET INSTITUTAS

Dirvos 72 numeryje paskelbtą informaciją ("Lietuviškosios ugnies kurstytojai") apie Aukštuosius Pedagoginius Lituanistikos Kursus patiksliname ir papildome:

Aukštieji Pedagoginiai Lituanistikos Kursai Chicagoje įsteigti ne praėjusiais (1959), bet 1958 metais, o 1960 m. pradžioje jie perorganizuoti i Pedagoginį Lituanistikos Institutą.

Institutą globoja šios sudėties komitetas: Lietuvos konsulas Dr. P. Daužvardis, Jėzuitų vyresnysis kun. Br. Krištanavičius, Profesorius d-jos pirm. M. Krikščiūnas, Bendr. Chicagos apyg. pirmininkas J. Jasaitis, Bendr. švietimo tarybos pirm. J. Tamulis ir Lektorių tarybos atstovas D. Velička.

Instituto adresas: 5620 S. Claremont Ave., Chicago 36, Ill. J. P.

DIRVAI AUKOJO

Prenumeratą pratęsdami, Dirvą aukomis parėmė:

Kašuba A., Chicago	\$2.00
Jarašiūnas E., Sacramento	3.00
Cicėnas K., Chicago	2.00
Besperaitis V., Clev.	5.00
Taoras J., Pittsburgh	2.00
Andrašiūnas J., Chic.	2.00
Pažėra St., Detroit	2.00
Orantas St., Cleveland	2.00
Mozūras Br., St. Laurent	1.00
Vėžys G., Chicago	5.00
Šnarienė M., Chicago	2.00
Klimaitis V., Cleveland	5.00
X, Cleveland	5.00
Vencius J., Cleveland	3.00
Bardauskas A. Dr., Vokietija	1.00
Neniškis P. Dr., Venezuela	2.00
Žiūrys P. J., Cleveland	5.00
Y, Cleveland	2.00
Jankus J., Richmond Hill	1.00
Mieželis Vl., Chicago	2.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Šimtai naujų skaitytojų, pradėję skaityti Dirvą ir ją džiaugiasi. Pasiteiraukite, ar Dirvą skaito jūsų pažįstami ir kaimynai. Jei neatsiųskit jų adresus. Jie Dirvą gaus dvi savaites nemokamai.

PRANUI GAIŽAUSKUI,

mirus jo tėveliui KAZIUI birželio 8 d. Lietuvoje, reiškiam užuojautą ir draugė liūdim

U. Andrušaitienė, V. Andrušaičiai,
L. Andrušaičiai, A. Strimaičiai,
J. Gražuliai, A. Andrušaitis

Inžinieriui

VYTAUTUI BRIZGIUI

dėl jo mylimos sesers Adelės Brizgytės-Orintienės mirties nuoširdžią užuojautą reiškia

Vincas ir Sofija Akelaičiai

Toronte įvykusiame Birželio įvykių minėjime Dalia Meilutė skaito lietuvių kalba priesaiką kovoti už Lietuvos nepriklausomybę.
S. Dabkaus nuotrauka

Toronte paminėta Lietuvos okupacija ir išvežimai

Baltijos valstybių okupacijos ir masinių išvežimų minėjimas, suruoštas Baltų Federacijos, įvyko Prisikėlimo salėje, birželio 14 d.

Esant paprastai darbo dienai žmonių susirinko nepilnas tūkstantis, nors salė buvo pilnai prikimšta. Po trumpos invokacijos, kurią perskaitė tėvas Paulius, minėjimą atidarė Baltų Federacijos pirm. J. Simonavičius, pakvietęs kalbėti radijo komentatorių Collingwood Reed. Jo kalba buvo tragikomiška, nes kalbėdamas apie Baltijos valstybių tragediją, scenoje laikėsi kaip savo miegamam kambary. Dėl tokios laikysenos publikoje iššaukė šypsena ir nusistebėjimą.

Toliau kalbėjo parlamento atstovai Rowntree ir Thompson savo gražiais sveikinimais pabaltiečiams nuotaiką pataisė. Gauta dar daug raštų iš min. pirmininko, Ontario min. pirmininko, parlamento atstovų ir kt.

Po oficialios dalies buvo rodomas įdomus filmas, priminęs visus baisiuosius įvykius: Stalino-Hitlerio pakto pasirašymą, Lenkijos užpuolimą, raudonosios armijos invaziją i Lietuvą, žudynes Petrašiunuose ir areštus, deportacijas ir t.t. Šis filmas buvo sumontuotas vieno lietuvių minint birželio įvykius Winpege. Tai Tai brangus istorinis dokumentas.

Po trumpos pertraukos buvo meninė dalis, kurią išpildė kiekvienos tautybės dainininkai sudainavę po 2-3 dainas, lietuvių vyrų kvartetas, latvių mišrus kvartetas ir duetas estų — solistė.

Minėjimo užbaigimas buvo įspūdingas. Scenoje, prie išrikuotų Kanados, Estijos, Latvijos ir Lietuvos vėliavų, stovėjo skautų garbės sargybos. Prie jų išėjo tautiniais rūbais apsirengusios kiekvienos tautybės atstovės ir perskaitė kovos ir pasiryžimo tekstą, o dalyviai sugieda savo tautos himną. Lietuvių tekstą perskaitė D. Meilutė.

Visą programą anglų kalba gražiai pravedė šernaitė Meikljohn.

P. Lelis

JAUNAS MOKSLO DAKTARAS ALGIRDAS AVIŽIENIUS

Birželio 18 d. Illinois Universitetas Urbanoje, už mokslinį darbą "A study of redundant number representation for parallel digital computers" inžinieriui Algirdui Avižieniui suteikė elektro inžinerijos filosofijos daktaro laipsnį.

Dr. Algirdas Avižienius

Naujasis mokslo daktaras aukštesnįjį mokslą 1949 m. baigė Vokietijoje, Hanau lietuvių gimnazijoje, o 1954 m. Illinois Universitete su "high honors" gavo elektro inžinieriaus B. S. laipsnį. Studijas tęsė toliau ir 1955 m. įsigijo magistro laipsnį.

Už ypatingą pažangumą moksle jo vardas buvo įrašytas i Illinois Universiteto bronzos lentą ir buvo pakviestas i inžinierių garbės korporacijų Tau Beta Pi, Eta Kapa Nu, Pi Mu Epsi-

lon narių eiles. Taip pat priklauso The Institute of Radio Engineers, The Association For Computing Machinery ir PLIAS profesinėms organizacijoms.

Gavęs magistro laipsnį vienerius metus dirbo garsiam Amerikos technologijos institute Jet Propulsion Laboratory, Californijoje. 1956 m. rudenį grįžo i Illinois Universitetą tęsti studijų ir siekti daktaro laipsnio. Siekdamas daktaro laipsnio dirbo Illinois Universitete asistentu ir kaip vyr. inž. Barnes ir Reinecke Inc. bendrovėje, Chicagoje.

Studijuodamas dr. A. Avižienis ne tik dirbo savo profesijoje, bet rado laiko ir lietuvių visuomeniniam darbui — priklausė Lietuvių Studentų Sąjungai JAV, yra aktyvus akademikų skautų narys, redagavo "Mūsų Vytį" ir "Draugo" sporto skyrių, o šiuo metu yra išrinktas i Filisterių Skautų Sąjungos Centro Valdybą.

Nesvetimas jam ir sportas. Jis ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių tarpe buvo žinomas kaip geras stalo tenisininkas ir kelis kartus yra laimėjęs stalo teniso meisterio vardą.

Dr. A. Avižienio pasiektu mokslo laipsniu džiaugiasi ne tik jo tėvai, sesuo Aldona, bei artimieji, bet ir lietuvišoji visuomenė.

Džiugu, kad mūsų jaunimas, nors ir sunkiose sąlygose, stengiasi papildyti mūsų intelektualų eiles.

B. V.

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People
FROM

MAYOR ANTHONY CELEBREZZE

AND

RALPH S. LOCHER —
LAW DIRECTOR

EDWARD C. KNUTH —
FINANCE DIRECTOR

BRONIS J. KLEMENTOWITZ —
UTILITIES DIRECTOR

WILLIAM J. ROGERS —
PORT CONTROL DIRECTOR

LOUIS L. DRASLER —
SERVICE DIRECTOR

M. LAVIMIA WARNER —
WELFARE DIRECTOR

JOHN M. McCORMICK —
SAFETY DIRECTOR

HAROLD G. LAUSCHE —
PROPERTIES DIRECTOR

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People
FROM

JOSEPH M.

SWEENEY
SHERIFF

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

COUNCILMAN

STEPHEN E. GASPAR

WARD 29th

GRAŽIAI PAVYKUSI GEGUŽINĖ

Dalis svečių suruoštoj ALT Sąjungos New Yorko I skyriaus gegužinėje p. Kiaunių sodyboje.

A. L. T. Sąjungos 1-mo skyriaus gegužinė įvyko birželio 19 d. p. Kiaunių sodyboje. Dalyvavo visa eilė mūsų žinomų veikėjų ir svečių.

Dr. Br. Nemickas kalbėjo apie dabartinę politinę padėtį ir Lietuvos reikalus. Po jo kalbos buvo gyvos diskusijos, kuriose dalyvavo: S. Gudas, D. Penikas, V. Alksninis, K. Krulikas, J. Kiaunė, P. Ališauskas, J.

Kumpikas, S. Volskis ir kt. AL Bendruomenėi prašant, Fordham Universiteto lietuviškajam skyriui buvo parinkta aukų.

Gegužinės dalyviai turėjo progos pasisvečiuoti, pasikalbėti ir praleisti šventadienio popietę jaukioje nuotakoje.

Labai ačiū p. Kiaunėms ir jų šeimoms už šiltą, bičiulišką ir svetingą priėmimą.
PN.